Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

jihomoravský kraj

Spolufinancováno z Evropské unie, Evropského sociálního fondu,
operačního programu Zaměstnanost, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0006965.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

„Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji“

VYPRACOVÁNO PRO SPRÁVNÍ OBVOD OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ
POHOŘELICE

Objednatel:

Jihomoravský kraj
Žerotínovo náměstí 3
601 82 Brno

jihomoravský kraj

Poskytovatel:

AUGUR Consulting s.r.o.
Vinařská 5/A1
603 00 Brno

AUGUR
Consulting

V Brně 1. 3. 2019

OBSAH

I. ÚVOD, CÍLE A KONTEXT 4
II. DEFINICE POJMU POTŘEBNOST V SOCIÁLNÍ OBLASTI 6
III. METODOLOGIE 7
IV. SPRÁVNÍ OBVOD ORP POHOŘELICE 8
V. DESK RESEARCH, SYNTÉZY A AGREGACE DAT 9
V.1. Sociálně demografické ukazatele a agregace 9
V.2. Sociálně ekonomické ukazatele a agregace 12
V.2.1. Dávky v hmotné nouzi 12
V.2.2. Příspěvek na živobytí 12
V.2.3. Příspěvek a doplatek na bydlení 13
V.2.4. Mimořádná okamžitá pomoc 15
V.2.5. Zaměstnanost 17
V.3. Příspěvky na péči dle stupně závislosti 19
V.4. Údaje o důchodech 22
VI. EMPIRICKÁ ČÁST 24
VI.1. Artikulované potřeby v sociální oblasti – průzkum mezi běžnou populací obyvatel JMK – vybrané výsledky za okresy 25
VI.2. Institucionálně deklarovaná potřebnost z pohledu ORP Pohořelice 30
VI.2.1. Financování sociálních služeb ze strany obcí III. typu 32
VI.3. Dotazníkové šetření veřejnosti dle požadavků ORP Pohořelice nad rámec šetření JMK 35
VI.3.1. Povědomí respondentů o možnostech pomoci, zdroje čerpání informací o možnostech pomoci 35
VI.3.2. Preference investic do jednotlivých oblastí života z pohledu respondentů 36
VI.3.3. Identifikace případné absence poradenství pro respondenty v ORP Pohořelice 37
VI.3.4. Identifikace případné ochoty obyvatel ORP Pohořelice dojíždět či platit sociální služby 37
VI.3.5. Identifikace podpory a preferencí občanů ORP Pohořelice v souvislosti s nově vzniklým Komunitním centrem 38
VI.3.6. Spokojenost obyvatel se sociálními službami pro rodiny s dětmi působícími na území ORP Pohořelice 40
VI.3.7. Potenciál využití sociálně-aktivizační služby (SAS) 41
VI.4. Šetření cílové skupiny děti a mládež ve věku 11 – 26 let dle požadavků ORP Pohořelice nad rámec JMK ..... **Chyba! Záložka není definována.**
VI.4.1. Zkušenosti respondentů s pitím alkoholu 42
VI.4.2. Osobní zkušenost respondentů s fyzickým či psychickým omezováním či týráním 43
VI.4.3. Zkušenosti respondentů s kouřením cigaret a marihuany 44
VI.4.4. Zkušenosti respondentů s jinými drogami (heroin, pervitin apod.) 46
VII. STRUČNĚ ZÁVĚREM 47
VII.1. Demografické ukazatele a agregace 47

VII.2. Artikulované potřeby v sociální oblasti – průzkum mezi běžnou populací obyvatel JMK – vybrané výsledky za okresy 49
VII.3. Institucionálně deklarovaná potřebnost z pohledu ORP Pohořelice 50
VII.4. Financování sociálních služeb ze strany obcí III. typu 50
VIII. PŘÍLOHY 51
VIII.1. Mapa okresu Brno-venkov 51
IX. SEZNAM TABULEK 52
X. SEZNAM GRAFŮ 53

I. ÚVOD, CÍLE A KONTEXT

Společnost AUGUR Consulting s.r.o. si dovoluje předložit separátní závěrečnou zprávu **Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji** vypracovanou pro správní obvod obce s rozšířenou působností **Pohořelice**. Analýza je součástí komplexního projektu Jihomoravského kraje s názvem „Podpora plánování rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji IV.“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0006965. Projekt je spolufinancován formou účelové dotace v rámci operačního programu Zaměstnanost.

Hlavním cílem projektu bylo **zjištění a popis potřebnosti jednotlivých druhů sociálních služeb** na území Jihomoravského kraje mj. jako podkladu pro tvorbu Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro plánovací období 2021–2023. Výstupem analýzy je komplexní závěrečná zpráva pro Jihomoravský kraj a 21 samostatných zpráv pro jednotlivé ORP.

Jihomoravský kraj zřizuje a spravuje síť sociálních služeb na svém území na základě principu komunitního plánování sociálních služeb. Hlavním přínosem komunitního plánování je zapojení všech účastníků systému sociálních služeb, kterými jsou uživatelé, poskytovatelé, zadavatelé a veřejnost. Ti všichni jsou zapojeni do plánovacího procesu s cílem zjistit aktuální potřeby a zdroje na daném území a najít nejlepší řešení pro jejich naplnění a využití.[1]

Proces komunitního plánování je založen na vzájemné spolupráci Jihomoravského kraje s 21 obcemi s rozšířenou působností. Jihomoravský kraj definuje rámcové strategie rozvoje sociálních služeb a metodicky vede obce v procesu komunitního plánování. Plánování rozvoje sociálních služeb na území Jihomoravského kraje je založeno na průběžné a vzájemné spolupráci tří pracovních skupin:[2]

- pracovní skupina pro komunitní plán Jihomoravského kraje,[3]
- pracovní skupina koordinátorů 21 obcí s rozšířenou působností,[4]
- okresní týmy pro plánování sociálních služeb.[5]

[1] Webový portál komunitního plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji. [online] [cit. 3. 10. 2018]. Dostupné z: https://socialnisluzby-jmk.kr-jihomoravsky.cz/Folders/748-1-Planovani+socialnich+sluzeb+v+JMK.aspx.

[2] Tamtéž.

[3] Jedná se o poradní skupinu vedoucího odboru sociálních věcí Krajského úřadu JMK, která zajišťuje odbornou a metodickou podporu procesu plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Pracovní skupina je tvořena na principu triády, tedy ze zástupců zadavatele, poskytovatelů a uživatelů. Účastni jsou i zástupci metodiků komunitního plánování.

[4] Obce s rozšířenou působností představují základní stavební jednotku procesu střednědobého plánování sociálních služeb na území Jihomoravského kraje, proto je setkání jednotlivých koordinátorů pro tvorbu nového střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb nezbytné. Na úrovni obcí je realizován proces komunitního plánování. Předmětem setkání pracovní skupiny je tvorba místních sítí sociálních služeb a spolupráce na tvorbě strategických dokumentů Jihomoravského kraje (střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, akční plány).

[5] Jedná se o skupinu koordinátorů a zadavatelů sociálních služeb na úrovni okresů. Cílem setkání je prohloubení spolupráce a metodické podpory s přesahem na okresní úroveň a optimalizace okresních sítí.

Výsledkem komunitního plánování sociálních služeb je určení modelu, resp. rozsahu sítě sociálních služeb na daném území. Krajskou síť sociálních služeb **představují konkrétní sociální služby**, které jsou vyhodnoceny jako potřebné, efektivní, kvalitní, a mají být tedy finančně podporovány ze strany kraje.[6]

Síť sociálních služeb musí být tvořena od úrovně obcí, kde je možné nejsnáze zjišťovat potřeby uživatelů, které by mohly být prostřednictvím sociálních služeb uspokojeny a na jejichž základě by měl vznikat zárodek sítě služeb. Kraj ze své perspektivy a s ohledem na informace ze všech regionů[7] pak může vytvářet síť, která postihne všechny podstatné parametry a okolnosti".[8]

Cílem procesu komunitního plánování sociálních služeb je tedy na základě poznatků od jednotlivých aktérů v sociální oblasti a na základě pravidelného vyhodnocování potřebnosti v sociální oblasti v návaznosti na změny sociálních jevů, demografického vývoje, sociálně ekonomické situace atd. **optimalizovat síť sociálních služeb na území Jihomoravského kraje a ve správních územích ORP.**

Předložená Analýza potřebnosti sociálních služeb je jednou z 21 zpráv pro jednotlivá ORP v rámci Jihomoravského kraje a analyzuje situaci v rámci správního obvodu ORP Pohořelice. Závěrečná zpráva zohledňuje především její určení. Výsledky jsou uváděny v přehledné podobě grafů, tabulek a komentářů tak, aby jednotlivá zjištění mohl příjemce flexibilně využívat pro svou práci a aktivity.

Realizační tým sociologů a odborníků na sociální práci a sociální politiku doplňovali při administraci a souvisejících činnostech další pracovníci společnosti AUGUR Consulting s.r.o., která poskytuje profesionální sociologické služby již od roku 1996. Věříme, že výsledky analýzy prezentované v této závěrečné zprávě se stanou zajímavou zpětnou vazbou názorů, postojů a potřeb sledovaných cílových skupin uživatelů nebo potenciálních uživatelů sociálních služeb a současně inspirací využitelnou v procesu komunitního plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji.

AUGUR Consulting s.r.o. si dovoluje vyjádřit poděkování zaměstnancům Krajského úřadu Jihomoravského kraje, komunikačním partnerům z jednotlivých ORP, zástupcům expertní a konzultační skupiny, zástupcům poskytovatelů sociálních služeb a všem dalším spolupracujícím osobám za vstřícný přístup při naplňování předmětu a cílů tohoto projektu.

Za řešitelský tým AUGUR Consulting s.r.o.

Mgr. Marián Svoboda
ředitel společnosti

[6] ČTVRTNÍK, J. a LEJSAL, M. 2013. Sociální služby a způsob financování – podklad k odborné diskuzi. [online] [cit. 1. 10. 2018]. Dostupné z: http://podporaprocesu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Varianty-financov%C3%A1n%C3%AD.pdf.
[7] Rozsah nabídky stejného druhu sociální služby se může vzhledem k vyskytujícím se sociálním jevům a specifickým potřebám v rámci ORP významně lišit.
[8] MPSV. 2015. Národní strategie rozvoje sociálních služeb. [online] [cit. 5. 10. 2018]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/20258/III.pdf.

II. DEFINICE POJMU POTŘEBNOST V SOCIÁLNÍ OBLASTI

Na potřebnost sociálních služeb je nutné nahlížet v celém kontextu a významu slova „potřebnost“. Potřebnost a dostupnost sociálních služeb jsou jedny z významných obecně přijímaných parametrů, které souvisí se síťováním sociálních služeb, optimalizací sítí sociálních služeb a s přesahem do jejich efektivního financování, především z úrovně krajů a obcí.

Společnost AUGUR Consulting[9] rozlišuje čtyři roviny náhledu na potřebnost služeb v sociální oblasti:

a) potřebnost institucionálně deklarovaná,

b) potřebnost pociťovaná – neartikulovaná,

c) potřebnost reálně artikulovaná,

d) potřebnost normativní – relativní, z úrovně krajů komparativní.

ad a) Jedná se o potřeby institucionálně deklarované a určované z úrovně zřizovatelů a zadavatelů sociálních služeb, s přesahem do politického rozhodování. Jde o systémový přístup k řešení rozsahu a struktury nabídky sociálních služeb, např. na konkrétním území, s cílem dosáhnout určitých standardů nabídky v oblasti uspokojování potřeb obyvatel v sociální oblasti. Potřeby institucionálně deklarované úzce vycházejí z procesu komunitního plánování sociálních služeb a ze systematické práce s cílovými skupinami, především na úrovni ORP.

ad b) Jedná se o potřeby konkrétních uživatelů nebo potenciálních uživatelů sociálních služeb, které však nejsou artikulovány – jsou pouze pociťovány. Důležitá je přitom pravidelná verifikace těchto pociťovaných potřeb v sociální oblasti, a to z úrovně poskytovatelů sociálních služeb, ale také z úrovně zřizovatelů – zadavatelů sociálních služeb.

ad c) Jedná se o artikulované potřeby v sociální oblasti nejčastěji od klientů (uživatelů) nebo také od poskytovatelů sociálních služeb. Může se však jednat o různý stupeň úrovně artikulace potřeb z hlediska validity a reliability.

ad d) Jedná se o komparativní podobu nahlížení na potřebnost jednotlivých druhů sociálních služeb určitých referenčních vzorků osob z různých území (nejčastěji srovnání jednotlivých ORP v rámci krajů). V podstatě se jedná o srovnání konkrétních, zdůvodnitelně stanovených indikátorů (z datových zdrojů ČSÚ, ÚP, ÚZIS apod.), které souvisí s uspokojováním potřeb konkrétních cílových skupin osob v rámci jednotlivých území. Cílem je sofistikovaným a vědeckým přístupem analyzovat relativní potřebnost sociálních služeb a prostřednictvím indikátorů a z nich kvantifikovaných indexů porovnat tzv. míru relativní potřebnosti sociálních služeb v jednotlivých lokalitách. Východiskem pro uplatnění matematicko-statistického modelu výpočtů indexů a jejich agregací je operacionalizace jednotlivých sociálních jevů a cílových skupin, kterých se tyto jevy bezprostředně dotýkají.

[9] Vychází z BRADSHAW, J. R., 1972. The taxomy of social needs. In: MCLACHLAN, G. (ed). *Problems and Progress in Medical Care.* Oxford: Oxford University Press a BRADSHAW, J. R., 1994. The conceptualisation and measurement of need: a social policy perspective. In: POPAY, J. a Williams, G. (eds). *Researching the People's Health*. Londýn: Routledge, str. 45–57.

III. METODOLOGIE

Metodologie uplatněná v jednotlivých ORP není zcela identická. Cílem bylo v jednotlivých ORP vytěžit taková sekundární data a uplatnit takové metody a techniky získávání primárních dat, které umožňují zprostředkovat informace a zpětnou vazbu využitelnou v procesu KPSS jednotlivých ORP a současně naplňují cíle a předmět celé analýzy, jejímž zadavatelem je Jihomoravský kraj.

Součástí této separátní zprávy je mj. řada sekundárních dat a ukazatelů, které by si jednotlivá ORP s využitím vlastních kapacit a datových zdrojů složitě vyhodnocovala. Výstupem této zprávy jsou nejen prostá sekundární data, ale především jejich agregace, které dokumentují ukazatele sociálně demografického a sociálně ekonomického vývoje v jednotlivých ORP v návaznosti na proměnu stávajících a vznik nových sociálních jevů. Z pohledu AUGUR Consulting mohou být zajímavá také srovnání agregací a ukazatelů mezi jednotlivými ORP.

Východiskem pro naplnění cílů projektu byl tzv. **integrovaný metodologický přístup**, tedy kombinace metodologických přístupů a technik pro zajištění relevantních dat. „V současném sociálně vědním výzkumu se objevují dva krajní přístupy, které jsou zakotveny v protichůdných epistemologických pozicích. První je znám jako „hypoteticko-deduktivní“, také „pozitivistický“, a odpovídá kvantitativní výzkumné strategii a používání osvědčených matematicko-statistických postupů. Druhý přístup je „induktivní“, označovaný též jako „interpretativní“, a odpovídá mu kvalitativní výzkumná strategie. Jako „integrovaný výzkum“ či „integrovaná strategie“ se zpravidla implicitně chápe kombinace výše uvedených tradičních výzkumných strategií[10].

V rámci empirických aktivit uskutečněných v celém Jihomoravském kraji byly identifikovány názory, postoje a potřeby potenciálních uživatelů sociálních služeb – běžné populace, poskytovatelů sociálních služeb, zřizovatelů sociálních služeb a kompetentních zástupců obcí III. typu a dalších aktérů v sociální oblasti.

Rekapitulace použitých metod, technik a výstupů v ORP Pohořelice:

- desk research (deskripce, analýzy, syntézy a agregace sekundárních dat),
- dotazníkové šetření mezi zřizovateli sociálních služeb a zástupci obcí III. typu prostřednictvím on-line dotazníku (CAWI[11]) a polostrukturovaných rozhovorů – vybrané výstupy,
- dotazníkové šetření mezi potenciálními uživateli sociálních služeb – běžnou populací – prostřednictvím osobního dotazování (PAPI[12]) – dílčí výstupy a komparace s jinými ORP,.
- kvantitativní šetření mezi cílovou skupinou děti a mládež ve věku 11 – 26 let, senioři a osoby se zdravotním postižením (uživatelé sociálních služeb), osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby sociálně vyloučené.

[10] LOUČKOVÁ, I. 2010. *Integrovaný přístup v sociálně vědním výzkumu*. Praha: Sociologické nakladatelství.
[11] Computer Assisted Web Interviewing.
[12] Paper-and-pencil Interviewing.

IV. SPRÁVNÍ OBVOD ORP POHOŘELICE

Jihomoravský kraj je podle platného zákonného ustanovení vymezen okresy Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo a je rozdělen na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností: Blansko, Boskovice, Brno, Břeclav, Bučovice, Hodonín, Hustopeče, Ivančice, Kuřim, Kyjov, Mikulov, Moravský Krumlov, **Pohořelice**, Rosice, Slavkov u Brna, Šlapanice, Tišnov, Veselí nad Moravou, Vyškov, Znojmo a Židlochovice.

Správní obvod rozšířené působnosti státní správy svěřené obci Pohořelice leží v Jihomoravském kraji v okresu Brno-venkov a čítá 13 obcí:

Branišovice
Cvrčovice
Ivaň
Loděnice
Malešovice
Odrovice
Pasohlávky
Pohořelice
Přibice
Šumice
Troskotovice
Vlasatice
Vranovice

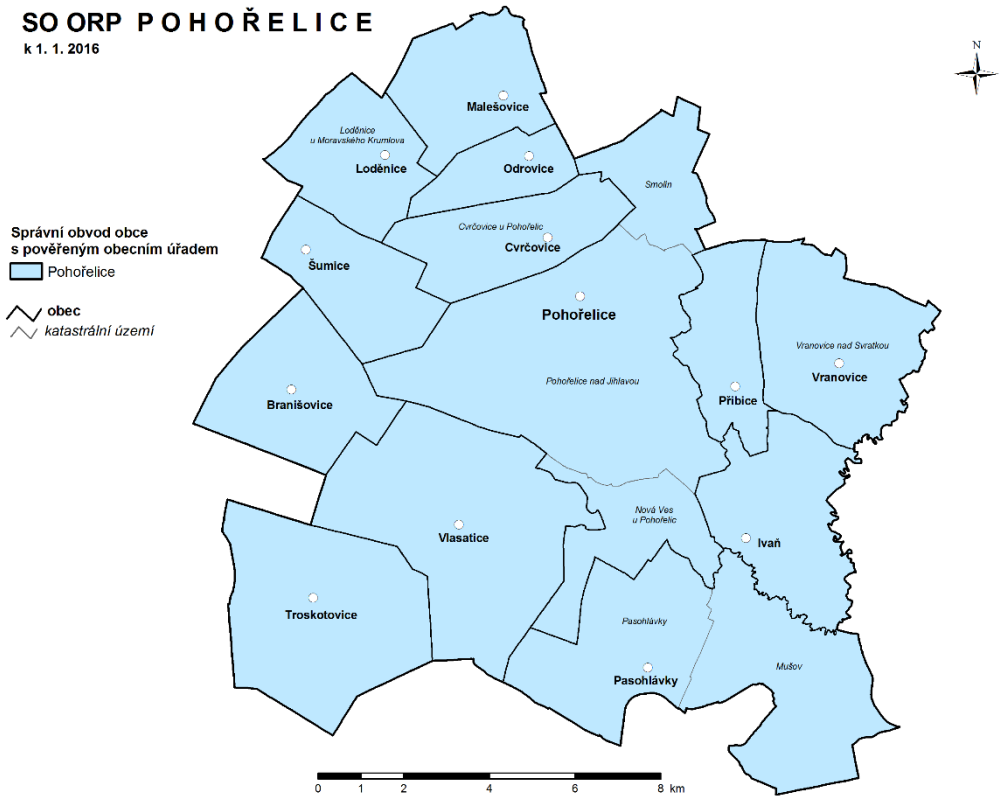

Zdroj: ČSÚ.

V. DESK RESEARCH, SYNTÉZY A AGREGACE DAT

Nedílnou součástí projektu Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji byl tzv. **desk research**. Jedná se o shromáždění a syntézu všech dostupných aktuálních a relevantních informací a údajů, jejich analýzy a agregace. V rámci desk reseach bylo pracováno s daty získanými z následujících zdrojů: ÚP ČR[13], ČSÚ[14], ÚZIS[15], RP[16], KISSoS[17] a ČSSZ[18].

V.1. Sociálně demografické ukazatele a agregace

Ve správním obvodu ORP Pohořelice bylo ke dni 31. 12. 2017 přihlášeno k trvalému pobytu[19] celkem 14 211 obyvatel, z toho bylo 7084 mužů a 7127 žen[20]. V období let 2014–2017 lze identifikovat průběžný nárůst počtu obyvatel. Podrobné informace dokumentuje následující graf.

Graf č. 1: Počet obyvatel v letech 2014–2017 – ORP Pohořelice.

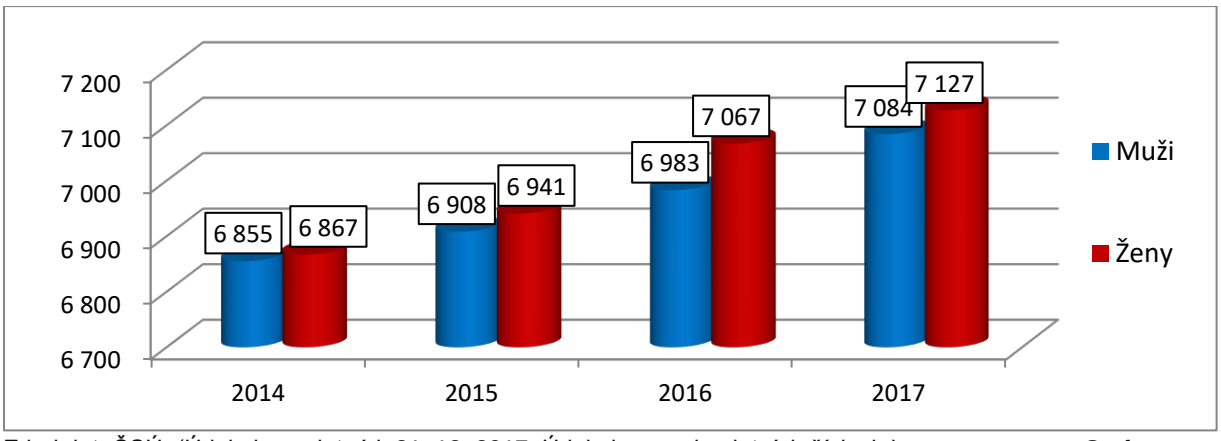

Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017. Údaje jsou v absolutních číslech.) Graf: AUGUR Consulting

Ve věku 0–14 let bylo v ORP Pohořelice v roce 2017 evidováno celkem 2331 obyvatel, ve věku 15–64 let bylo evidováno 9470 obyvatel a ve věku 65 a více let bylo evidováno celkem 2410 obyvatel. Ve věkové kohortě dětí do 14 let i u obyvatel starších 65 let dochází meziročně k nárůstu počtu obyvatel. Podrobně tento trend dokumentuje následující graf.

[13] Úřad práce České republiky.
[14] Český statistický úřad.
[15] Úřad pro zdravotnické informace a statistiky.
[16] Registr poskytovatelů sociálních služeb.
[17] Krajský informační systém sociálních služeb Jihomoravského kraje.
[18] Česká správa sociálního zabezpečení.
[19] Nebo k jakémukoliv platnému pobytu cizince, azylanta.
[20] Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 31. 12. 2017.

Graf č. 2: Počet obyvatel ve věku 0–14 a ve věku 65 a více let v letech 2014–2017 – ORP Pohořelice.

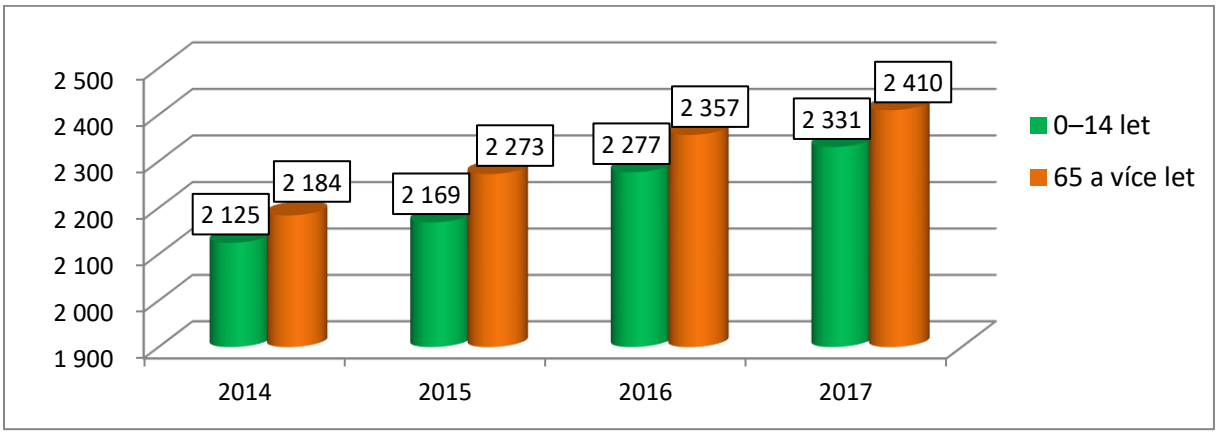

Zdroj dat: ČSÚ. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017. Údaje jsou v absolutních číslech.)
Graf AUGUR Consulting

Důležitým ukazatelem je **index ekonomického zatížení**, který vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku, tedy je jedním z indexů, které charakterizují proces demografického stárnutí. Graf znázorňuje počet dětí ve věku 0–14 let a počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Nejvyšší ukazatel ekonomického zatížení byl zjištěn v ORP Veselí nad Moravou, ORP Blansko a ORP Tišnov. Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 3: Ukazatel ekonomického zatížení – ORP Pohořelice.

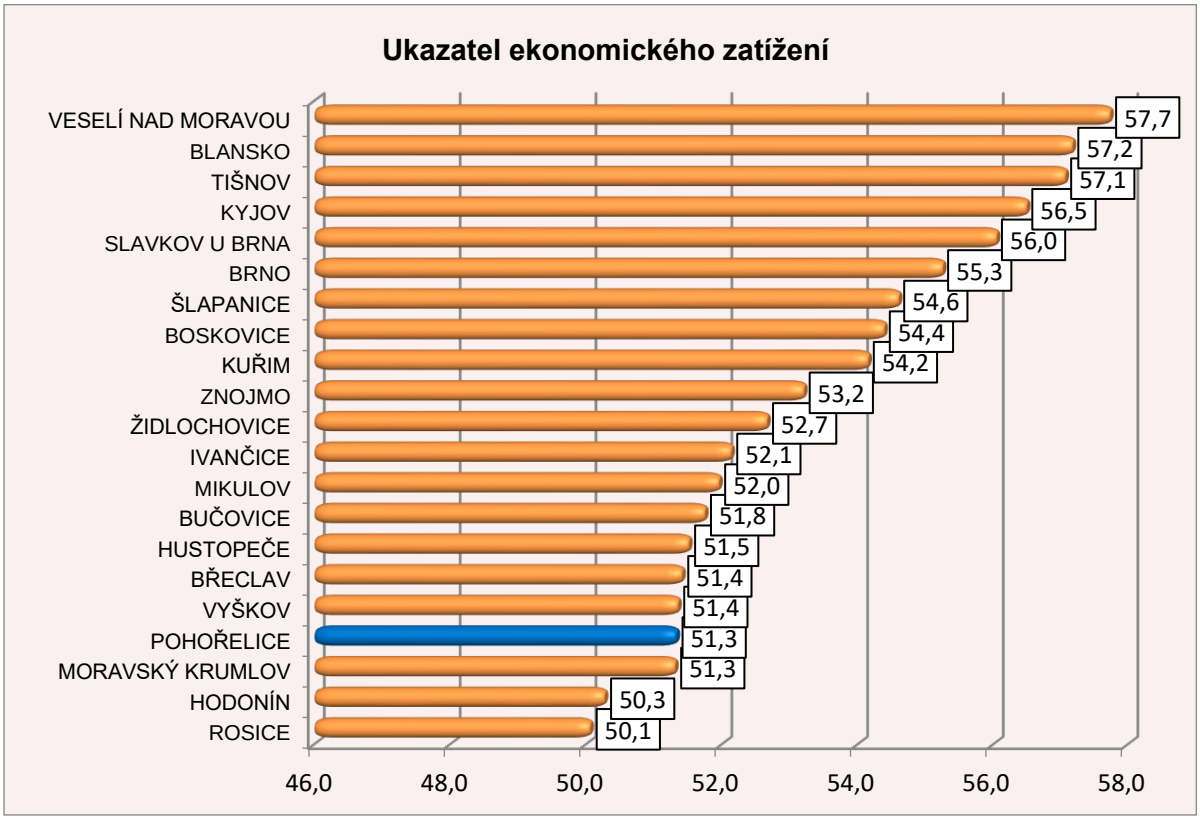

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

Průměrný věk obyvatel vykazuje mírně progresivní tendenci. Podrobné informace jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Základní demografické údaje v letech 2013–2017 – ORP Pohořelice.

Stav obyvatel k 31.12.		2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem		**13 589**	**13 722**	**13 849**	**14 050**	**14 211**
Podle pohlaví	**muži**	6 796	6 855	6 908	6 983	7 084
	ženy	6 793	6 867	6 941	7 067	7 127
Ve věku (let)	**0-14**	2 055	2 125	2 169	2 277	2 331
	15-64	9 420	9 413	9 407	9 416	9 470
	65 a více	2 114	2 184	2 273	2 357	2 410
Průměrný věk		40,7	40,8	40,9	40,9	40,9

Zdroj dat: ČSÚ. (Údaj je platný k 31. 12. 2017.) Tabulka AUGUR Consulting

V roce 2017 došlo k přírůstku živě narozených o 178 osob, což je o 36 osob více než v roce 2010. Zemřelých bylo za rok 2017 celkem 158 osob, tedy o 50 osob více než v roce 2010.

Index stáří (počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let) se v ORP Pohořelice v letech 2010 až 2017 zvýšil, a to o 3,5 osob na 100 dětí. Podrobnější informace dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 2: Základní demografické údaje v letech 2010 a 2017 – ORP Pohořelice.

ORP Pohořelice	2010	2017	Trend
Počet obyvatel celkem	13 049	14 211	1 162 ↑
Živě narození	142	178	36 ↑
Zemřelí celkem	108	158	50 ↑
Přirozený přírůstek obyvatel (narození – zemřelí)	34	20	-14 ↓
Průměrný věk mužů (roky)	38,6	39,7	1,1 ↑
Průměrný věk žen (roky)	41,6	42,1	0,5 ↑
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	14,7	17,0	2,3 ↑
Index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let)	**99,9**	**103,4**	**3,5** ↑

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty. (Údaj je platný k 31. 12. 2017.) Tabulka AUGUR Consulting

V.2. Sociálně ekonomické ukazatele a agregace

V.2.1. Dávky v hmotné nouzi

Celkový počet vyplacených dávek v hmotné nouzi v ORP Pohořelice od roku 2015 výrazně klesá. V roce 2015 se jednalo o celkový počet 1524 vyplacených dávek o celkovém objemu 5 940 911 Kč, v roce 2016 se počet vyplacených dávek snížil na 1333 a celkový objem na 5 144 190 Kč. V roce 2017 se tento počet opět snížil na 961 vyplacených dávek a objem na 3 597 235 Kč. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 4: Údaje o počtu vyplacených dávek v hmotné nouzi a celkovém objemu vyplacených dávek v hmotné nouzi (v Kč) v letech 2015–2017.

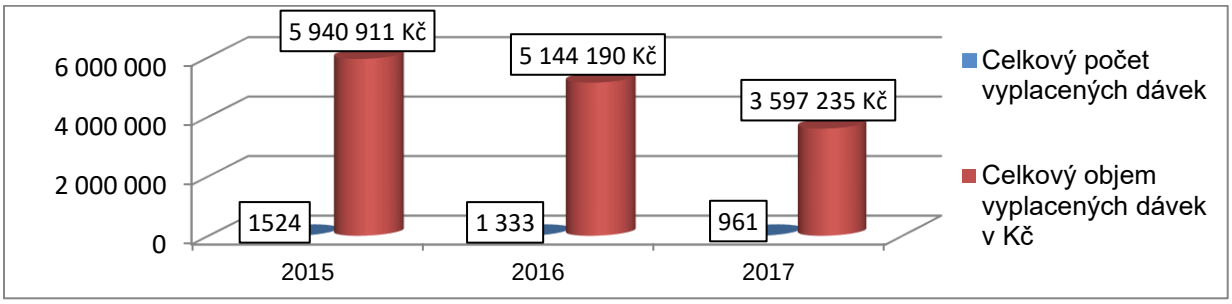

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017. Údaje jsou v absolutních číslech.)
Graf AUGUR Consulting

V.2.2. Příspěvek na živobytí

Podíváme-li se na celkovou výši vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí, v roce 2015 se jednalo o celkovou alokaci 4 573 000 Kč a počet vyplacených příspěvků činil 1121. V roce 2016 se pak jednalo o celkový objem 3 626 000 Kč a počet vyplacených příspěvků byl 919. V roce 2017 se jednalo o celkový objem vyplacených prostředků 2 542 000 Kč a počet vyplacených příspěvků byl 685. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 5: Údaje o počtu vyplacených příspěvků na živobytí a celkovém objemu vyplacených příspěvků na živobytí (v Kč) v letech 2015–2017.

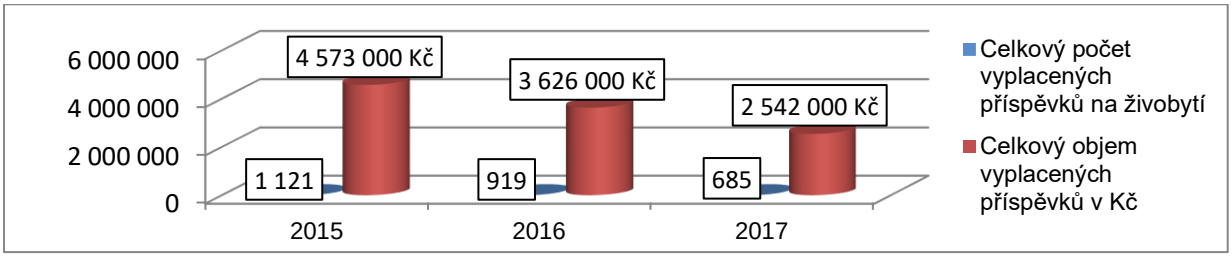

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017. Údaje jsou v absolutních číslech.)
Graf AUGUR Consulting

U ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ najdeme mezi jednotlivými ORP v roce 2017 značné rozdíly. Jak dokumentuje následující graf, nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován ve Statutárním

městě Brně (627 Kč), dále v ORP Znojmo (506 Kč) a v ORP Hodonín (379 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (83 Kč).

Graf č. 6: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP.

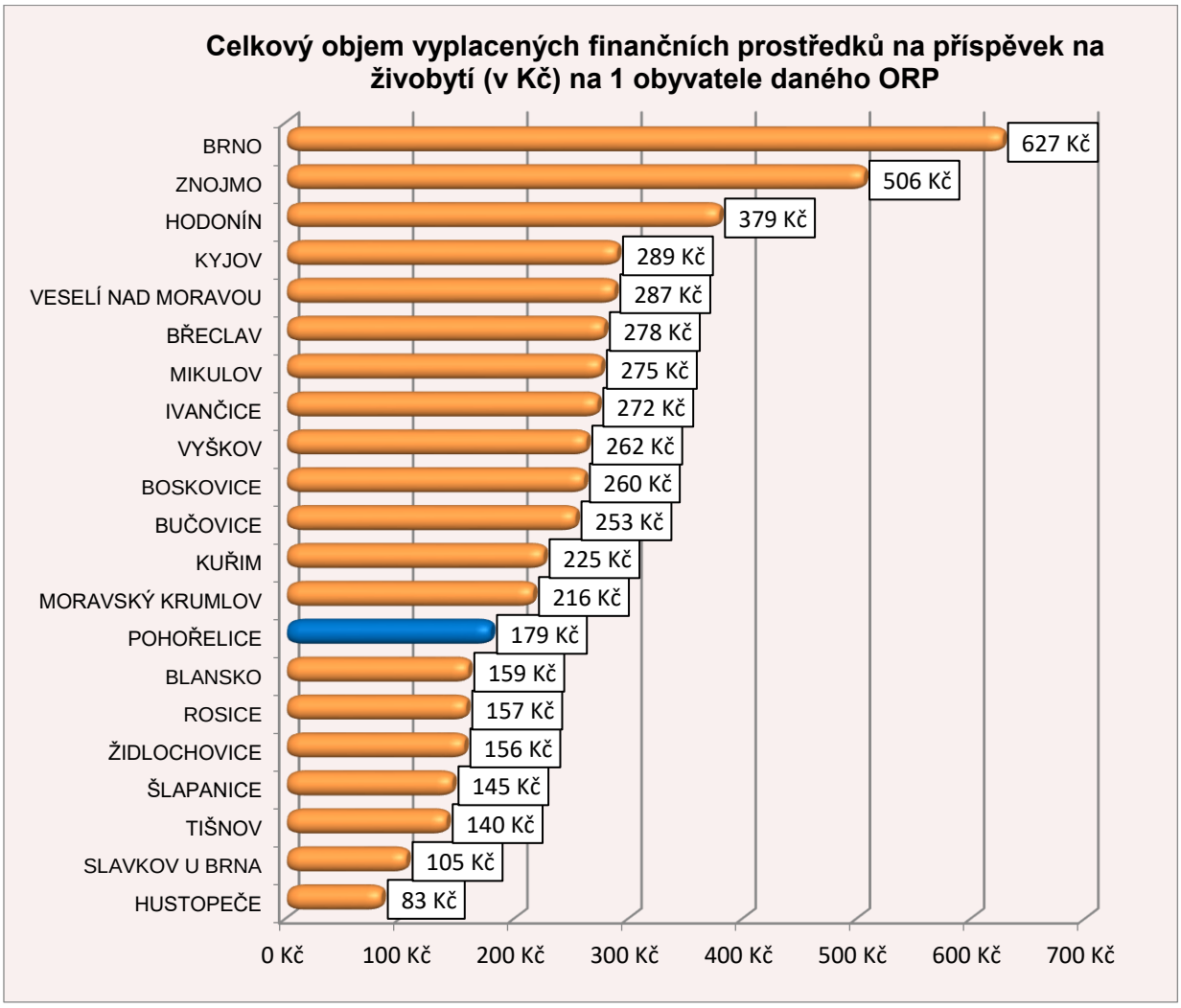

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

V.2.3. Příspěvek a doplatek na bydlení

V roce 2015 se jednalo o celkový počet 2079 vyplacených příspěvků na bydlení a 342 vyplacených doplatků na bydlení, v roce 2016 se počet vyplacených příspěvků na bydlení snížil na 1965 příspěvků, počet vyplacených doplatků se mírně zvýšil na 363 doplatků. V roce 2017 bylo vyplaceno 1804 příspěvků na bydlení a 261 doplatků na bydlení. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 7: Údaje o počtu vyplacených příspěvků na bydlení a počtu vyplacených doplatků na bydlení v letech 2015–2017.

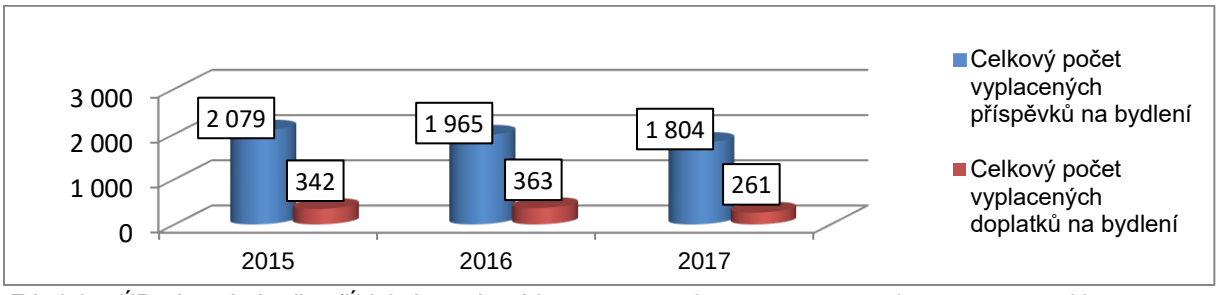

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

Jako další relevantní ukazatel lze vnímat „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“. V porovnání dat za rok 2017 najdeme mezi jednotlivými ORP značné rozdíly. Jak dokumentuje následující graf, nejvíce finančních prostředků bylo vyplaceno na 1 obyvatele formou příspěvku na bydlení (v Kč) ve Statutárním městě Brně (1 519 Kč), dále v ORP Znojmo (655 Kč) a v ORP Hodonín (641 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (265 Kč). Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 8: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na bydlení (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP.

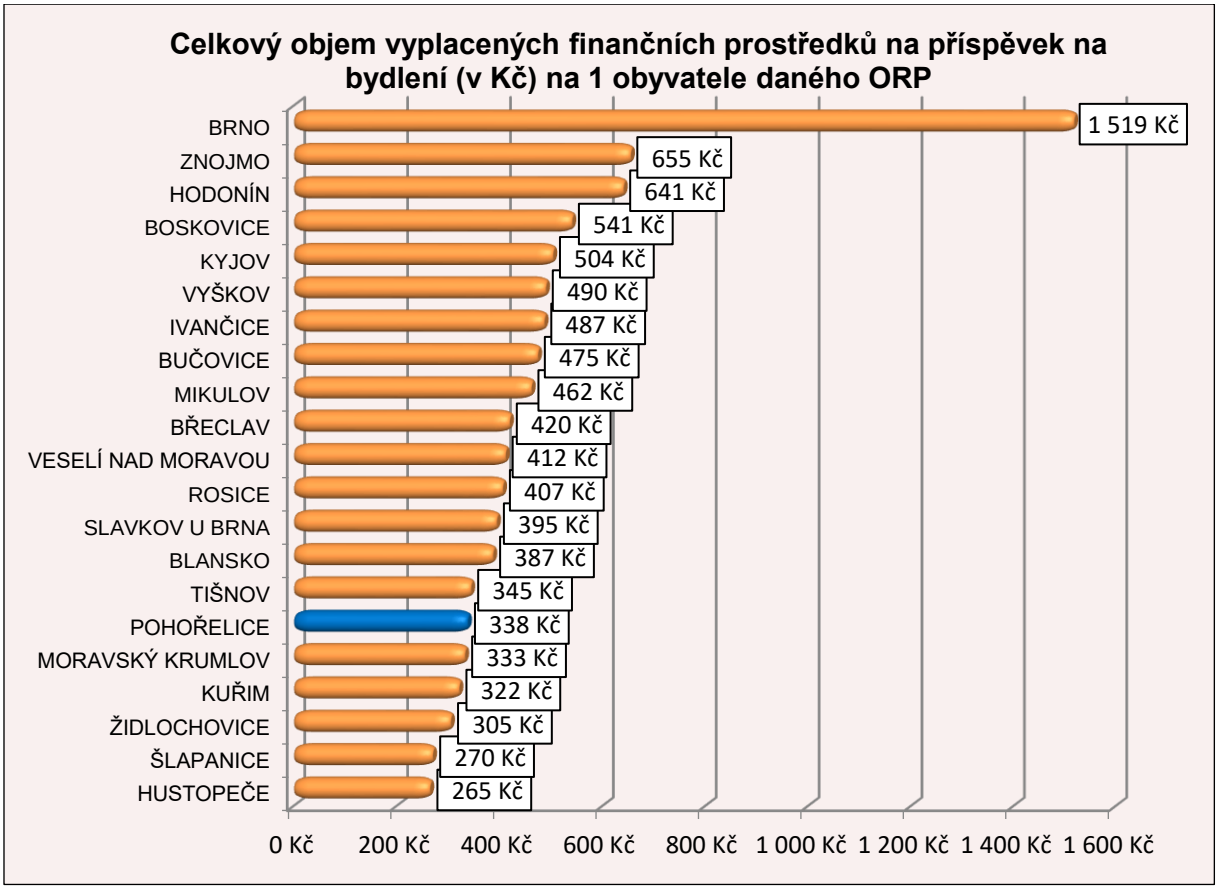

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

V rámci ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ najdeme mezi jednotlivými ORP v roce 2017 rozdíly. Jak dokumentuje následující graf, nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován ve Statutárním městě Brně (324 Kč), dále v ORP Znojmo (201 Kč) a v ORP Hodonín (167 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (32 Kč).

Graf č. 9: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP.

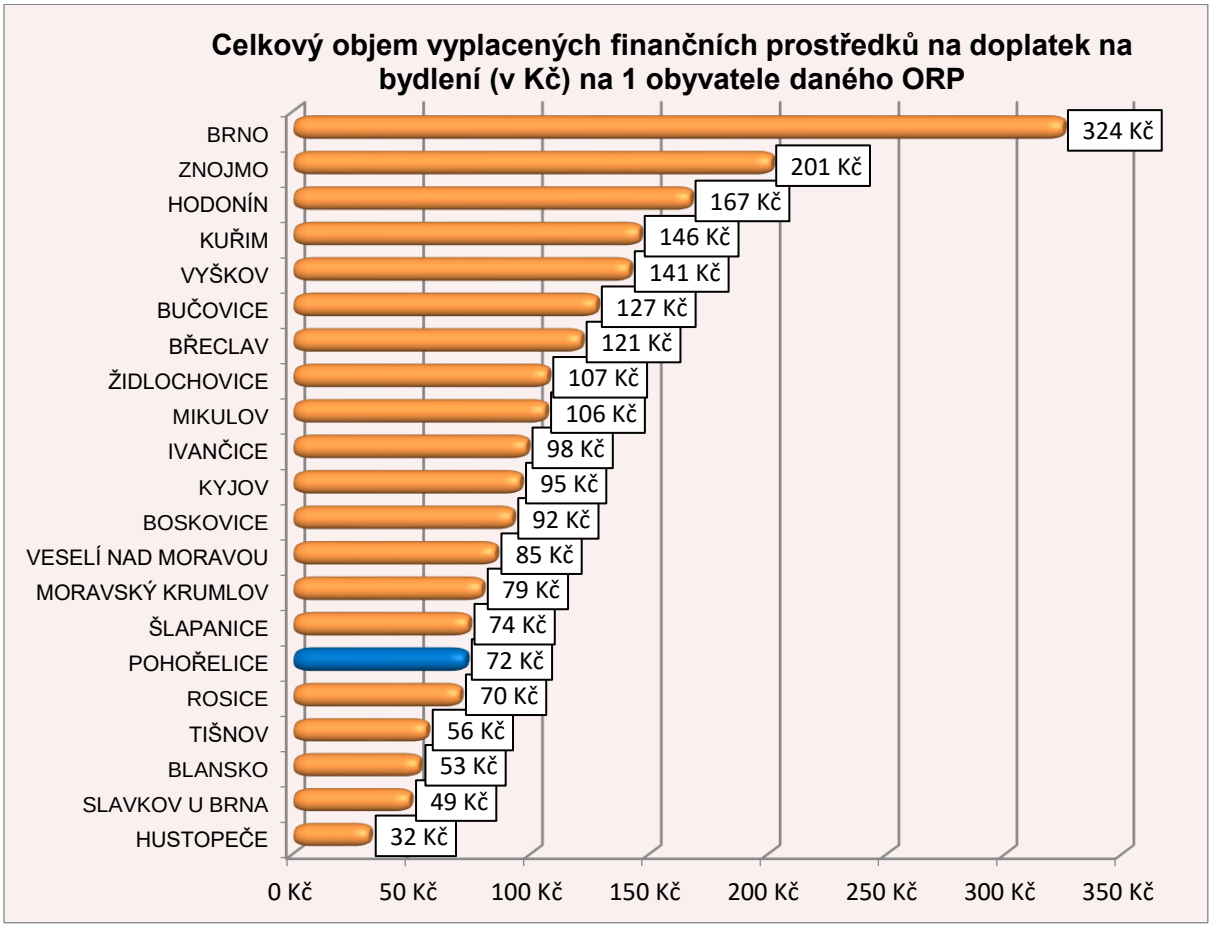

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

V.2.4. Mimořádná okamžitá pomoc

Celkový počet vyplacených příspěvků mimořádné okamžité pomoci od roku 2015 klesá. V roce 2015 se jednalo o celkový počet 61 vyplacených příspěvků. V roce 2016 se počet vyplacených příspěvků snížil na 51 a v roce 2017 se jednalo pouze o 15 vyplacených příspěvků. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 10: Údaje o počtu vyplacené mimořádné okamžité pomoci v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice.

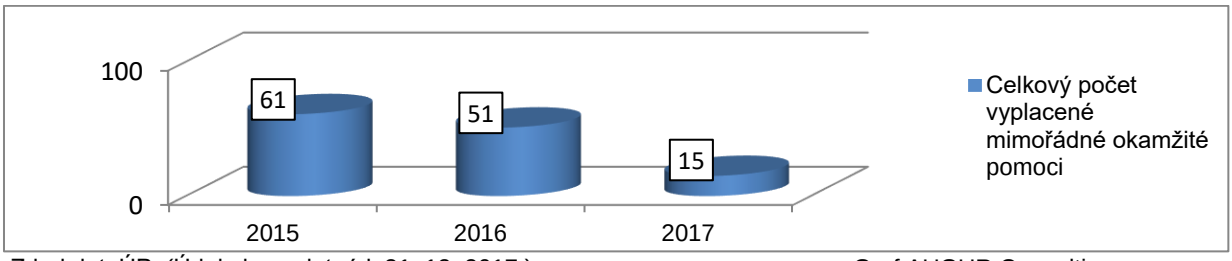

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

Nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na mimořádnou okamžitou pomoc (v Kč) v přepočtu na 100 obyvatel byl evidován za rok 2017 v Statutárním městě Brně (1 523 Kč), dále v ORP Hodonín (1 513 Kč) a v ORP Rosice (907 Kč). Nejnižší podíl v roce 2017 byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (113 Kč). Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 11: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na mimořádnou okamžitou pomoc (v Kč) na 100 obyvatel daného ORP.

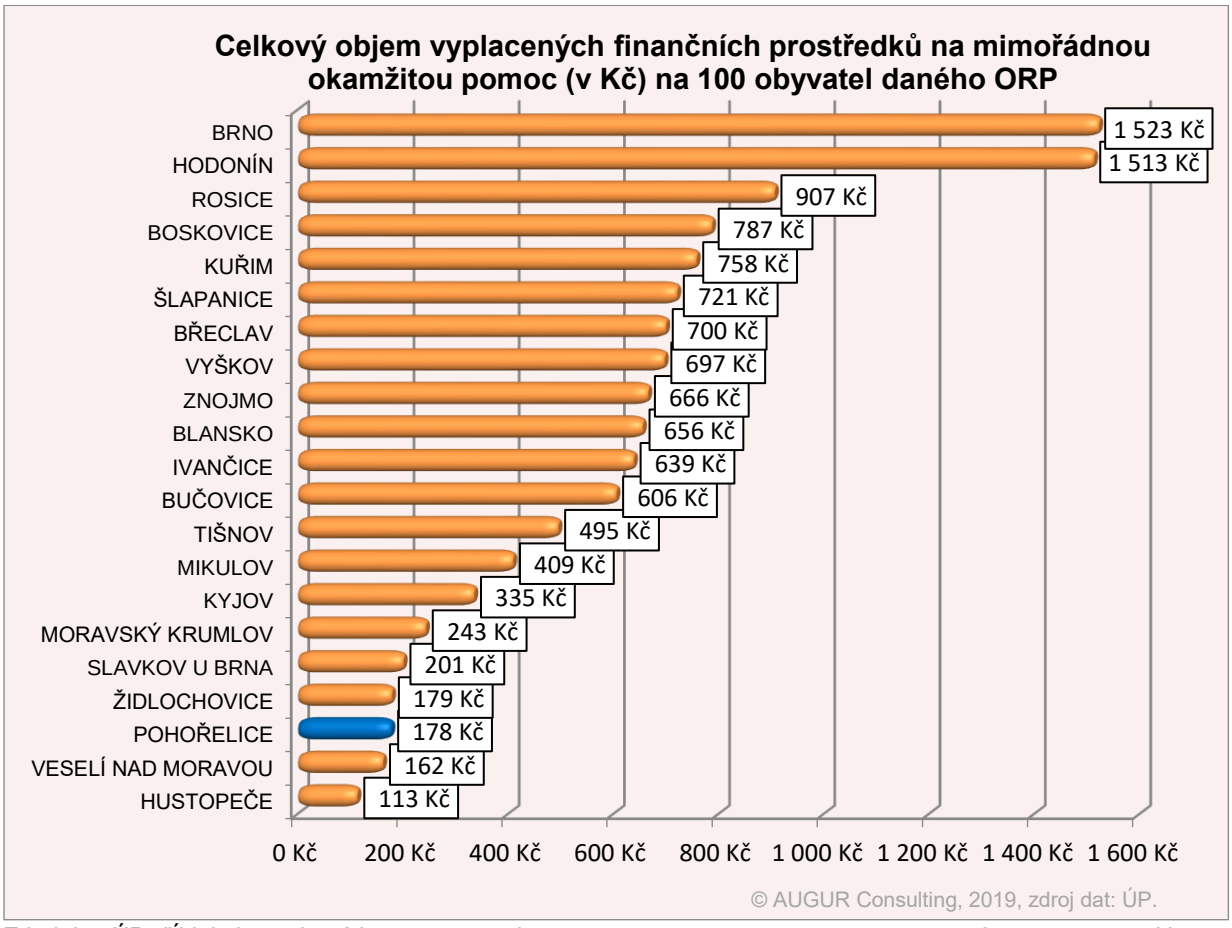

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

Následující tabulka v kumulativní podobě dokumentuje jednotlivé údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci z období let 2015–2017, včetně označení trendů.

Tabulka č. 3: Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice.

ORP Pohořelice		2015	2016	2017	Trend
Celkový počet vyplacených příspěvků	Dávky v hmotné nouzi	1524	1333	961	-563 ↓
	Příspěvek na živobytí	1121	919	685	-436 ↓
	Doplatek na bydlení	342	363	261	-81 ↓
	Mimořádná okamžitá pomoc	61	51	15	-46 ↓
	Příspěvek na bydlení	1121	1965	1804	683 ↑
	Příspěvek na mobilitu	3553	3974	4091	538 ↑
	Příspěvek na zvláštní pomůcky	4	14	8	4 ↑
	Porodné	37	50	34	-3 ↓
	Pohřebné	6	3	1	-5 ↓
	Přídavek na dítě	6384	6044	5088	-1296 ↓
	Rodičovský příspěvek	4652	4932	5229	577 ↑
Počet uchazečů o práci		583	566	425	-158 ↓
Z toho osoby se zdravotním postižením		106	112	108	2 ↑
Z toho osoby registrované na úřadu práce déle než 12 měsíců		191	150	119	-72 ↓

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Tabulka AUGUR Consulting

V.2.5. Zaměstnanost

Úměrně klesající trend vyplacených dávek v hmotné nouzi, stejně jako klesající počet uchazečů o práci v ORP Pohořelice, vyjadřuje vzájemnou provázanost s celorepublikovým vývojem, který dokumentuje klesající chudobu v České republice. Vzhledem k dobrému růstu české ekonomiky a s ním spojené vysoké zaměstnanosti i k růstu výdělků loni výrazně klesly výdaje na dávky v hmotné nouzi, stejně jako počet lidí, kteří tuto podporu pobírají. Výdaje jsou tak nejnižší za posledních šest let[21].

Výše uvedený trend snižování míry nezaměstnanosti platí také pro ORP Pohořelice. Názorně vývoj nezaměstnanosti – počtu uchazečů o práci dokumentuje následující graf.

Graf č. 12: Počet uchazečů o práci a z toho osoby registrované na úřadu práce déle než 12 měsíců v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice.

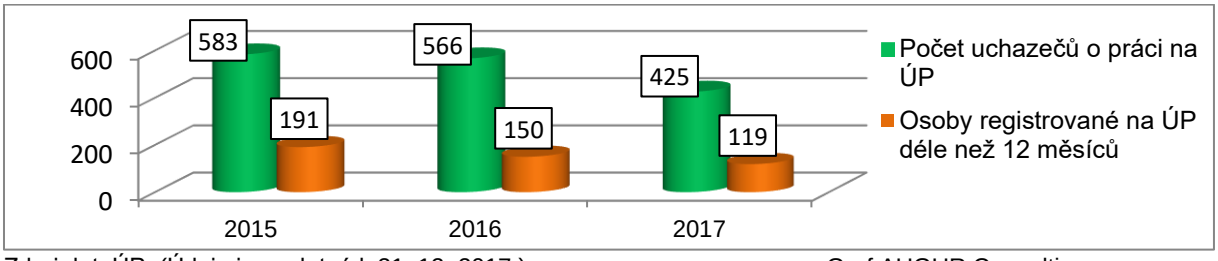

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

[21] Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2018.

Dalším důležitým sledovaným ukazatelem je **počet uchazečů o práci v daném ORP**. Pokud tento počet vztáhneme k počtu obyvatel v daném ORP, dostaneme index počtu uchazečů o práci v jednotlivých ORP. Ten uvádí, kolik uchazečů o práci připadá na 1 000 obyvatel ORP. Jak dokumentuje následující graf, nejvyšší podíl počtu uchazečů o práci na počet obyvatel za rok 2017 byl zjištěn v ORP Znojmo (46,7 osob), dále v ORP Hodonín (45,8 osob) a v ORP Veselí nad Moravou. Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Šlapanice (15,7 osob).

Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 13: Index počtu uchazečů o práci v jednotlivých ORP.

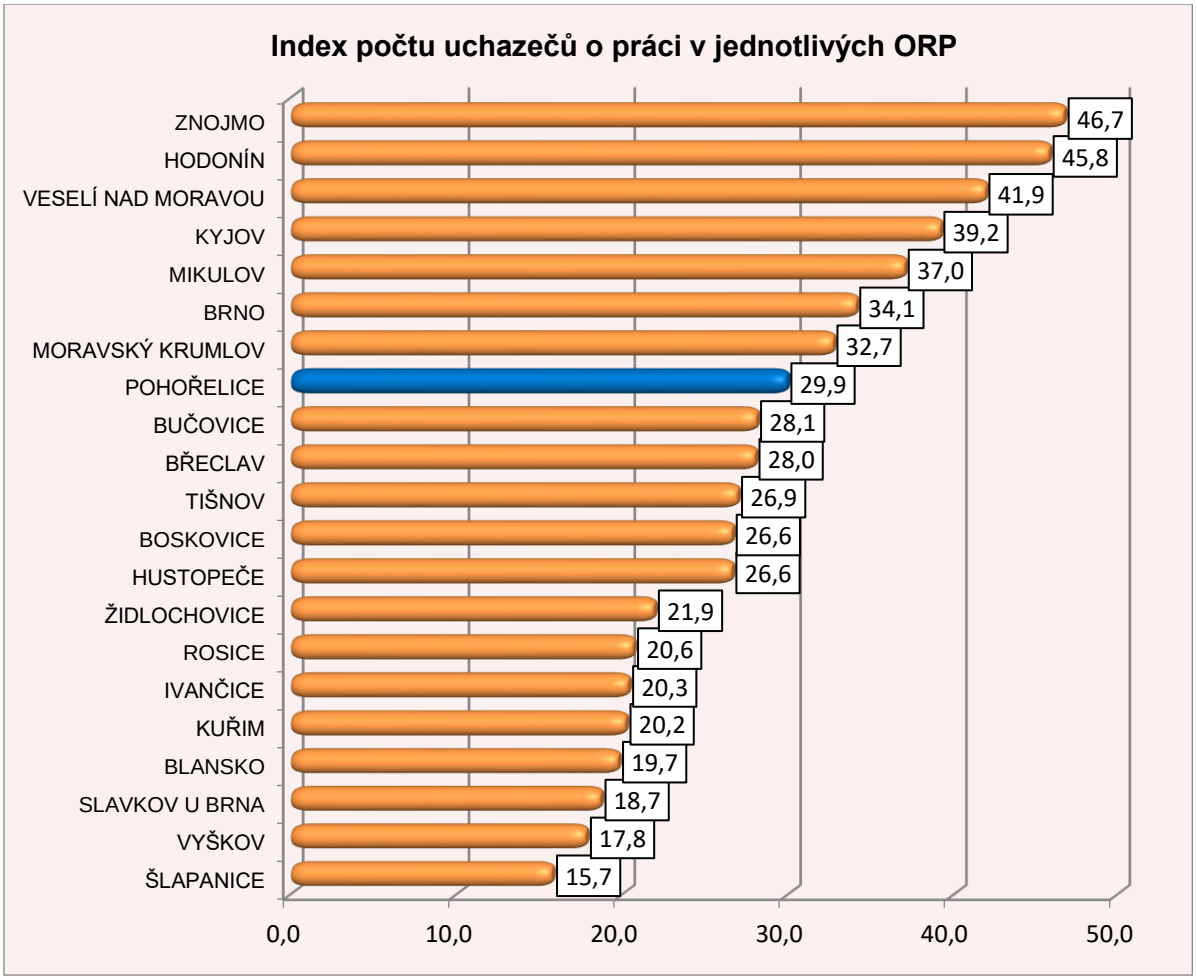

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

Nejvyšší podíl počtu uchazečů o práci registrovaných více než 12 měsíců na 1 000 obyvatel byl evidován v roce 2017 v ORP Hodonín (16,1 osob), dále ve Statutárním městě Brně (15,2 osob) a v ORP Veselí nad Moravou (14,9 osob). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Šlapanice (3,8 osob). Podrobně výsledky dokumentuje následující graf.

Graf č. 14: Index počtu uchazečů o práci registrovaných na ÚP déle než 12 měsíců v jednotlivých ORP (rok 2017).

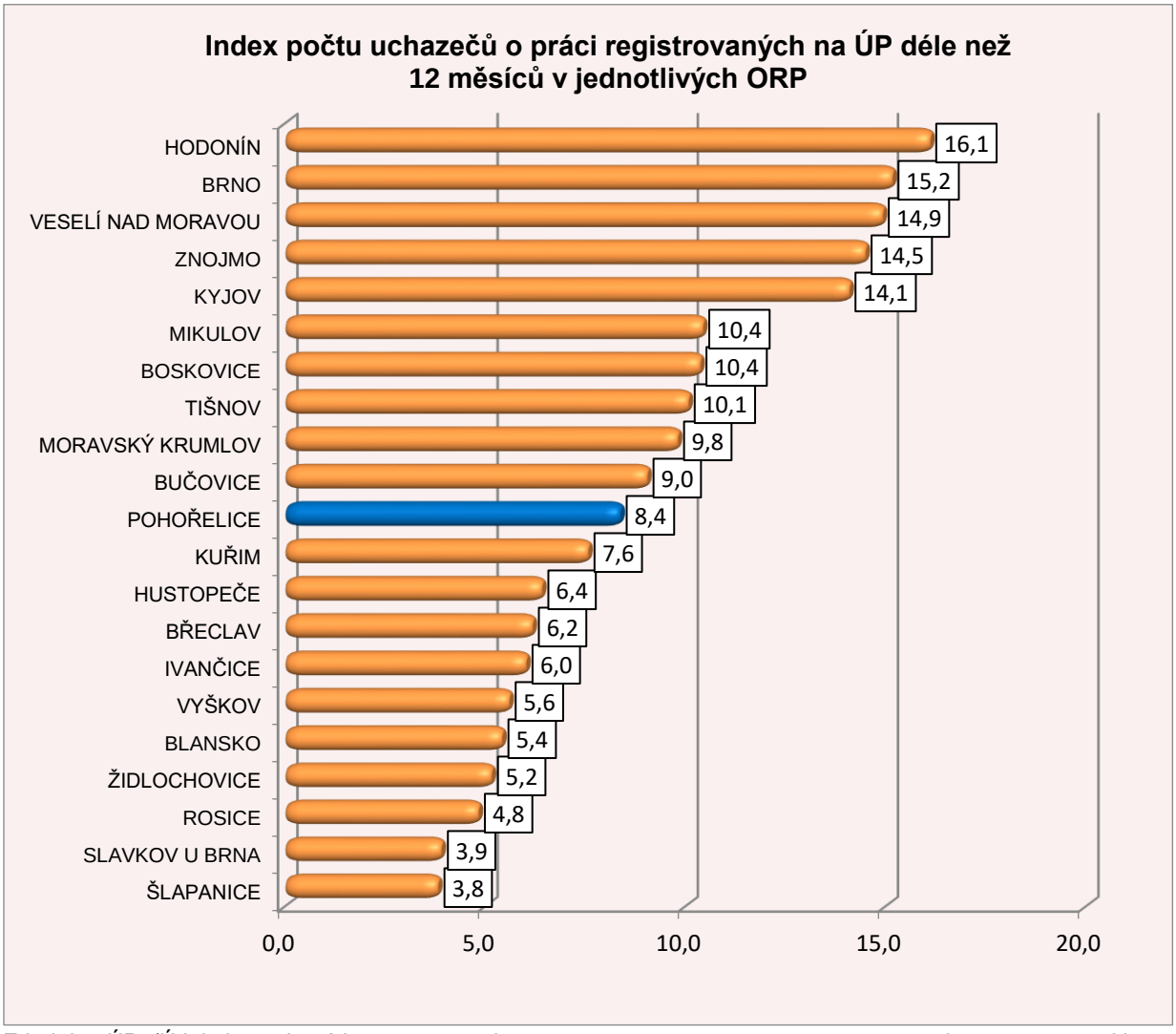

Zdroj dat: ÚP. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

V.3. Příspěvky na péči dle stupně závislosti

Celkový počet vyplacených příspěvků na péči u osob do 18 let v období let 2015–2017 kolísá u I. a II. stupně závislosti na péči jiné osoby. U III. stupně závislosti na péči jiné osoby se počet příjemců snižuje. Pouze u nejvyššího stupně závislosti na péči jiné osoby (IV. stupeň) se počet příjemců v ORP Pohořelice zvyšuje. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 15: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči do 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti – ORP Pohořelice.

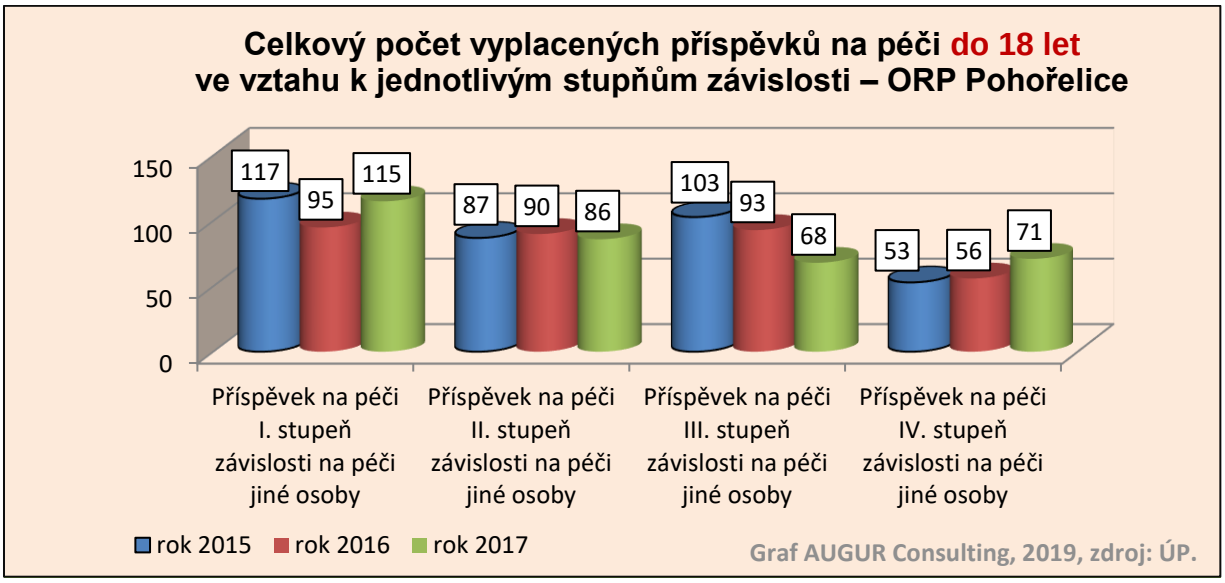

Zatím co celkový počet vyplacených příspěvků na péči u osob 18 let a více v I. a III. stupni závislosti na péči jiné osoby v ORP Pohořelice kolísá, u II. a IV. stupně závislosti na péči jiné osoby se v období let 2015–2017 počet příjemců zvyšuje. Vývoj dokumentuje následující graf.

Graf č. 16: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči od 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti – ORP Pohořelice.

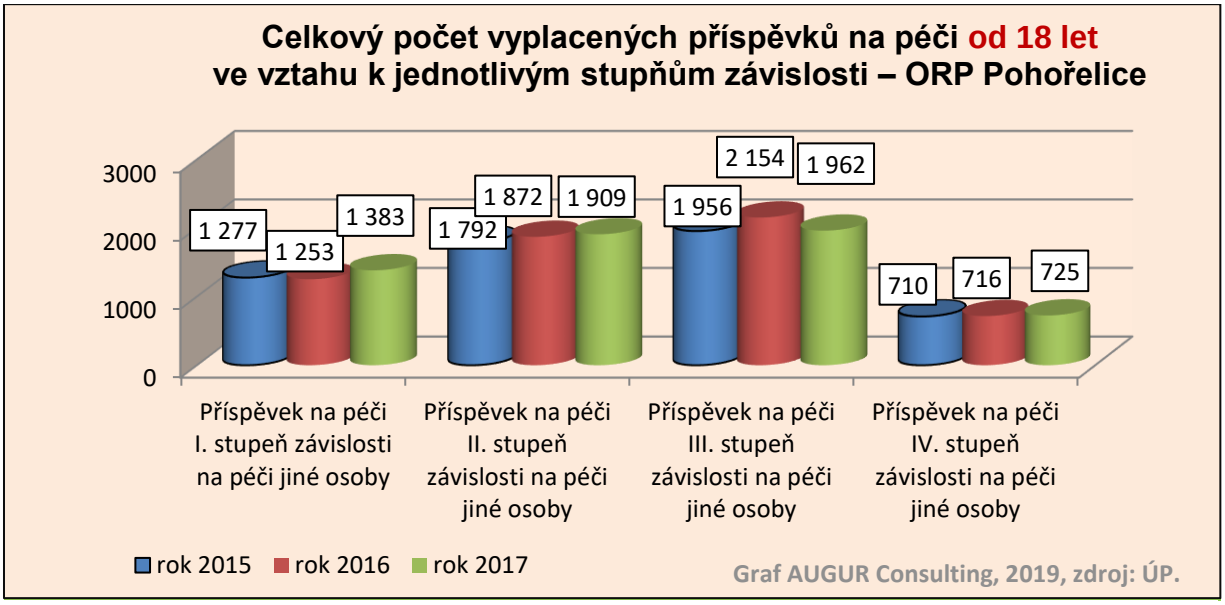

Následující tabulka pro úplnost dokumentuje kumulativní podobu počtu příspěvků na péči v jednotlivých stupních závislosti na péči jiné osoby v období let 2015–2017 v ORP Pohořelice u osob do 18 let i osob starších 18 let.

Tabulka č. 4: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči dle stupně v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice.

ORP Pohořelice		2015	2016	2017	Trend
Struktura vyplacených příspěvků na péči do 18 let					
Celkový počet		360	334	340	-20 ↓
Z toho v:	**I. stupni**	117	95	115	-2 ↓
	II. stupni	87	90	86	-1 ↓
	III. stupni	103	93	68	-35 ↓
	IV. stupni	53	56	71	18 ↑
Struktura vyplacených příspěvků na péči 18 a více let					
Celkový počet		5735	5995	5979	244 ↑
Z toho v:	**I. stupni**	1 277	1 253	1 383	106 ↑
	II. stupni	1 792	1 872	1 909	117 ↑
	III. stupni	1 956	2 154	1 962	6 ↑
	IV. stupni	710	716	725	15 ↑

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Tabulka AUGUR Consulting

U agregovaného ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ jsou mezi jednotlivými ORP v roce 2017 rozdíly. Jak dokumentuje následující graf, nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován v ORP Kyjov (3 448 Kč), dále v ORP Veselí nad Moravou (3 211 Kč) a v ORP Hodonín (2 951 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Kuřim (1 860 Kč).

Informace o objemu vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele dokumentuje následující graf.

Graf č. 17: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP v roce 2017.

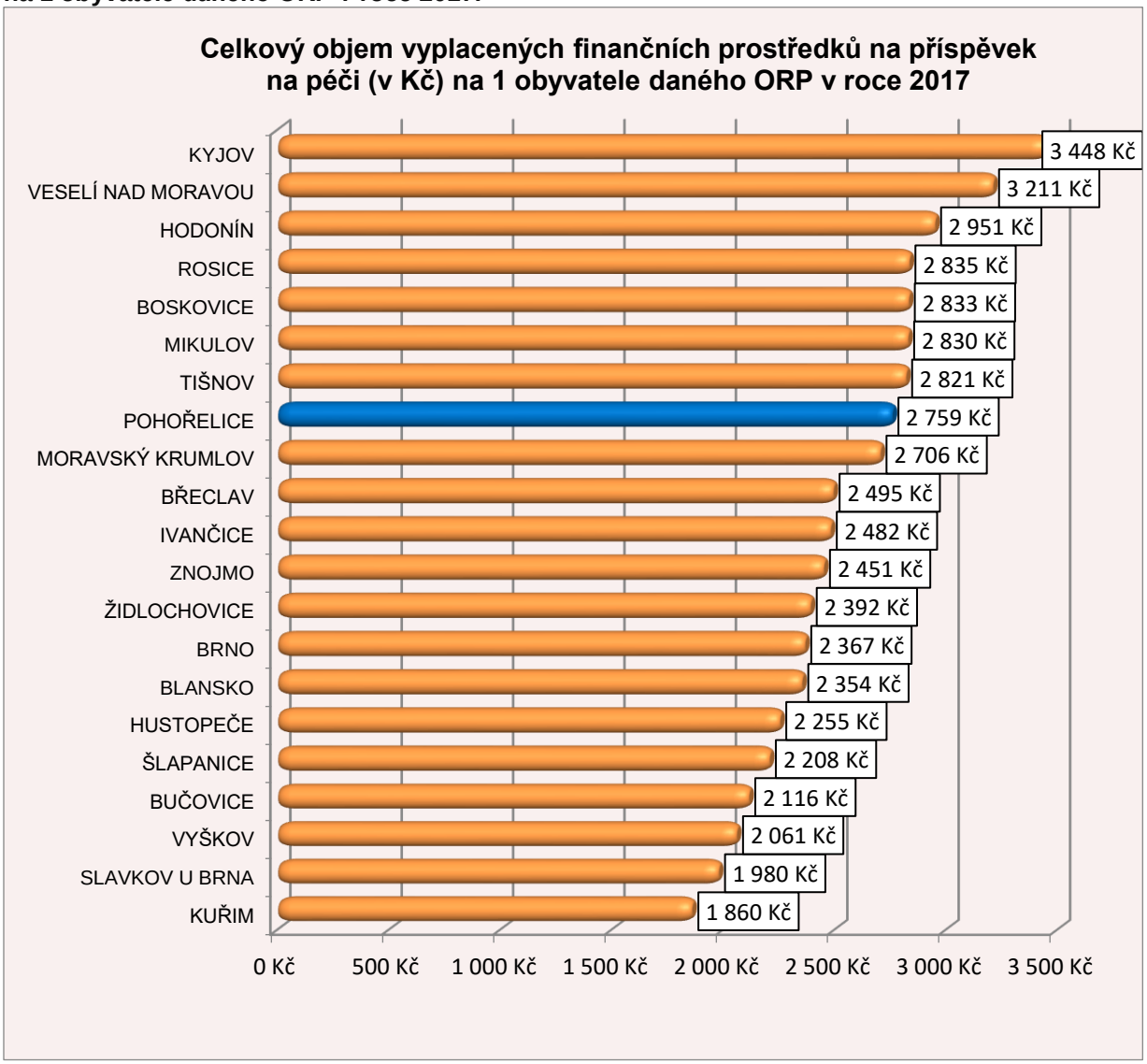

Zdroj dat: ÚP, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Graf AUGUR Consulting

V.4. Údaje o důchodech

Údaje o starobních a invalidních důchodcích Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) neeviduje za obce s rozšířenou působností, nýbrž pouze za jednotlivé okresy. Údaje v této podkapitole proto uvádíme za okres Brno-venkov. Pro názornost si dovolujeme v příloze této zprávy uplatnit mapku okresu Brno-venkov.

Informace o starobních a invalidních důchodech v kumulativní podobě dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 5: Údaje o důchodcích v okresech v letech 2015–2017 – okres Brno-venkov.

Okres Brno-venkov	2015	2016	2017	Trend
Starobní důchodci celkem	43 715	43 746	43 581	-134 ↓
Z toho muži	17 125	17 206	17 275	150 ↑
Z toho ženy	26 590	26 540	26 306	-284 ↓
V tom s důchodem řádným	31 426	31 347	31 113	-313 ↓
V tom s důchodem předčasným	9 717	9 857	9 973	256 ↑
V tom s důchodem poměrným	180	164	135	-45 ↓
V tom s důchodem starobním invalidním	2 392	2 378	2 360	-32 ↓
Invalidní důchodci celkem	10 300	10 350	10 278	-22 ↓
Z toho muži	5 192	5 127	5 036	-156 ↓
Z toho ženy	5 108	5 223	5 242	134 ↑
V tom pro invaliditu I. stupně	3 750	3 828	3 895	145 ↑
V tom pro invaliditu II. stupně	2 058	2 134	2 157	99 ↑
V tom pro invaliditu III. stupně	4 492	4 388	4 226	-266 ↓
Sólo vdovy	515	472	443	-72 ↓
Sólo vdovci	90	90	90	0 =
Sirotci	675	639	624	-51 ↓
CELKEM	55 295	55 297	55 016	-279 ↓

Zdroj dat: ČSSZ, vlastní výpočty. (Údaje jsou platné k 31. 12. 2017.) Tabulka AUGUR Consulting

VI. EMPIRICKÁ ČÁST

Proces komunitního plánování sociálních služeb v **ORP Pohořelice** byl zahájen již před řadou let s cílem zvýšit dostupnost a kvalitu sociálních služeb a s cílem rozšířit jejich nabídku tak, aby odpovídaly potřebám a dostupným zdrojům[22]. „Hlavním přínosem komunitního plánování je zapojení všech účastníků systému sociálních služeb, kterými jsou uživatelé, poskytovatelé, zadavatelé a veřejnost. Ti všichni jsou zapojeni do plánovacího procesu s cílem zjistit aktuální potřeby a zdroje v daném území a najít nejlepší řešení pro jejich naplnění a využití.“[23]

Jednotlivá ORP si v rámci procesu KPSS zajišťují vlastní empirické poznatky a realizují řadu analýz, výzkumů a studií s cílem identifikovat potřeby v sociální oblasti na území obce s rozšířenou působností. Jedná se o projekty, které jsou financovány z prostředků konkrétních obcí nebo také z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu ČR. Na realizaci analýz a výzkumů často participují odborné firmy nebo akademická pracoviště[24].

Primárním cílem Analýzy potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji nebylo suplovat uskutečněná empirická šetření mezi hlavními cílovými skupinami uživatelů sociálních služeb v jednotlivých ORP[25], ale ve spolupráci s rozhodujícími komunikačními partnery z ORP hledat sociální jevy a cílové skupiny, které by bylo vhodné empiricky postihnout a zprostředkovat tak podklady a inspirace využitelné v procesu KPSS konkrétních ORP[26].

Cílem tedy bylo poskytnout jednotlivým ORP nabídku empirických aktivit v tématech, která jednotlivé ORP považovaly za aktuální a důležitá pro další rozvoj a optimalizaci sítě sociálních služeb a nastavení kapacit ve svém správním obvodu.

Současně jsme si do této separátní zprávy určené pro ORP Pohořelice dovolili připojit některé analytické výstupy z průzkumů a analýz, které byly realizovány v rámci celého Jihomoravského kraje a v komparativní podobě dokumentují poznatky i za jednotlivá ORP. Domníváme se, že i tyto výstupy mohou být pro ORP Pohořelice zajímavé. Jedná se o

[22] ORP Pohořelice má v sociální oblasti schválen nový strategický dokument: Komunitní plán sociálních služeb pro ORP Pohořelice na období 2019–2021, který explicitně vymezuje priority a opatření v sociální oblasti na plánovací období.
[23] Webový portál komunitního plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji. [online] [cit. 3. 10. 2018]. Dostupné z: https://socialnisluzby-jmk.kr-jihomoravsky.cz/Folders/748-1-Planovani+socialnich+sluzeb+v+JMK.aspx.
[24] ORP Pohořelice uskutečnilo např. tyto analýzy a průzkumy: Analýza potřebnosti služeb sociální prevence v Jihomoravském kraji, Analýza pro potřeby komunitního plánování sociálních služeb v ORP Pohořelice atd.
[25] Senioři, OZP, osoby v krizi a osoby ohrožené sociálním vyloučením atd.
[26] Jak vyplývá z Analýzy potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji, téměř všechny ORP považují za hlavní prioritu v oblasti financování sociálních služeb **„zajistit financování současné sítě sociálních služeb a současnou výši financování“.** Nečiní si tedy ambice dále zásadně rozšiřovat sítě sociálních služeb na území ORP. Ambicí je spíše sítě sociálních služeb na území ORP dále optimalizovat, rozšiřovat kapacity u služeb, které jsou hodnocené jako potřebné, reagovat na nové sociální jevy a uspokojovat potřeby v sociální oblasti, také u specifických cílových skupin.

výstupy průzkumu mezi běžnou populací Jihomoravského kraje a také vyhodnocení některých dat z průzkumu mezi zadavateli a zřizovateli sociálních služeb (ORP).

VI.1. Artikulované potřeby v sociální oblasti – průzkum mezi běžnou populací obyvatel JMK – vybrané výsledky za okresy

Jednou z cílových skupin, která byla v rámci Analýzy potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji empiricky sledována, byla běžná populace[27].

Metodologickým východiskem realizace průzkumu bylo uplatnění dotazníkového šetření, tedy kvantitativní výzkumné strategie. Podkladem pro dotazování byl zadavatelem schválený zjišťovací nástroj – dotazník.

Cílovou skupinu tvořili obyvatelé Jihomoravského kraje starší 18 let. Do statistického zpracování byly zahrnuty odpovědi 809 respondentů. Výběr jednotek probíhal se zohledněním kvótního výběru (ORP, pohlaví a věkové kategorie)[28]. Interakce probíhaly s využitím „face to face“ techniky sběru dat prostřednictvím osobního dotazování[29] – PAPI[30]. Pro účely této separátní zprávy jsme si dovolili vybrat některé výsledky odpovědí na konkrétní otázky, o kterých se domníváme, že mohou být pro zástupce ORP Pohořelice zajímavé. V návaznosti na reliabilitu výsledků jsme byli nuceni pracovat s většími geografickými a statistickými celky (okresy)[31]. I přesto se domníváme, že mohou být zprostředkované výsledky pro zástupce jednotlivých ORP inspirativní.

[27] Jednalo se o respondenty, kteří neměli doposud žádnou zkušenost se sociálními službami, ale také např. o osoby pečující o osobu závislou na péči jiné osoby nebo uživatele sociálních služeb.
[28] Jednalo se o proporcionální zastoupení kvótních proměnných ve výběrovém souboru, stejně jako v celkové populaci Jihomoravského kraje starší 18 let (základní soubor).
[29] Celkem se na sběru dat (dotazování) podílelo 25 terénních pracovníků (tazatelů) – spolupracovníků společnosti AUGUR Consulting s.r.o. Všichni tazatelé prošli vstupním instruktážním školením, které bylo realizováno podle principů SIMAR. Tazatelé měli k dispozici řadu podpůrných materiálů, včetně podrobné instruktážní brožury se všemi náležitostmi a informacemi, jak dotazování realizovat.
[30] Paper-and-pencil Interviewing.
[31] Jednotlivé ORP byly ve výběrovém souboru zastoupeny proporcionálně podle počtu obyvatel. Výběrové vzorky respondentů z některých ORP byly statisticky malé, a proto bylo potřeba učinit kategorizace (sloučení) respondentů z jednotlivých ORP do statisticky větších celků – okresů.

Otázka: **„V případě, že byste se ocitl(a) Vy nebo někdo z Vašich blízkých v situaci, ve které byste potřebovali pomoc, kde byste v současnosti hledali informace o možnostech pomoci?“**

Jak vyplývá z analýzy výsledků, v případě, že by se respondenti z okresu Brno-venkov ocitli v situaci, ve které by potřebovali pomoc, nejčastěji by informace o možnostech pomoci hledali u své rodiny (53,75 %), na městském nebo obecním úřadě v místě bydliště (21,25 %) a na internetu (14,38 %). Podrobně výsledky dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 6: V případě, že byste se ocitl(a) Vy nebo někdo z Vašich blízkých v situaci, ve které byste potřebovali pomoc, kde byste v současnosti hledali informace o možnostech pomoci? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.*

	Blansko	Brno	Břeclav	Vyškov	Hodonín	Znojmo	Brno-venkov
Osobně na městském nebo obecním úřadě v místě bydliště.	21,69 %	10,09 %	10,19 %	15,15 %	11,43 %	19,12 %	**21,25 %**
U rodiny.	43,37 %	45,41 %	59,26 %	46,97 %	61,90 %	42,65 %	**53,75 %**
Na webových stránkách krajského úřadu Jihomoravského kraje.	9,64 %	1,83 %	0,93 %	9,09 %	3,81 %	2,94 %	5,00 %
Na webových stránkách městského (obecního) úřadu.	3,61 %	2,29 %	0,93 %	3,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Na internetu (obecně).	18,07 %	16,51 %	14,81 %	16,67 %	8,57 %	27,94 %	**14,38 %**
Na Úřadu práce ČR.	1,20 %	0,46 %	0,93 %	1,52 %	0,00 %	0,00 %	0,63 %
U svého lékaře.	1,20 %	5,05 %	0,93 %	6,06 %	7,62 %	2,94 %	4,38 %
U poskytovatele nějaké sociální služby (např. pečovatelská služba, odborné sociální poradenství).	1,20 %	2,29 %	1,85 %	1,52 %	1,90 %	1,47 %	0,00 %
Mezi přáteli, známými.	0,00 %	1,83 %	1,85 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,63 %
Na sociálních sítích.	0,00 %	0,92 %	0,93 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Jinde nebo jiným způsobem.	0,00 %	0,00 %	0,93 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Nějak bych si poradil(a), ale v tuto chvíli nevím jak.	0,00 %	9,17 %	4,63 %	0,00 %	4,76 %	1,47 %	0,00 %
Nevím, byl(a) bych úplně bezradný(á).	0,00 %	4,13 %	1,85 %	0,00 %	0,00 %	1,47 %	0,00 %
Celkem.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: JMK – Analýza potřebnosti 2019. Tabulka AUGUR Consulting

Otázka: **„Byl(a) byste ochoten/ochotna a schopen/schopna postarat se o své blízké, pokud budou potřebovat pomoc z důvodu stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí, ztráty bydlení apod.?“**

Z analýzy vyplývá, že v případě stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí či ztráty bydlení by se o své blízké byla ochotna postarat a má na to dostatečné možnosti více než čtvrtina dotázaných (26,92 %) z okresu Brno-venkov. Téměř polovina respondentů (49,36 %) z okresu Brno-venkov uvedla, že by se o své blízké chtěla postarat, ale bohužel nedisponuje dostatečnými možnostmi. Hlavní bariérou je nedostatek času, finanční zátěž, jejich vlastní zdravotní stav apod.

Podrobněji jsou výsledky uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 7: Byl(a) byste ochoten/ochotna a schopen/schopna postarat se o své blízké, pokud budou potřebovat pomoc z důvodu stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí, ztráty bydlení apod.? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.*

	Blansko	Brno	Břeclav	Vyškov	Hodonín	Znojmo	Brno-venkov
Ano, chtěl(a) bych se postarat o své blízké a mám na to dostatečné možnosti.	25,32 %	34,26 %	33,64 %	14,52 %	25,71 %	22,73 %	**26,92 %**
Ano, chtěl(a) bych se postarat o své blízké, ale nemám na to dostatečné možnosti (časové, finanční aj.).	51,90 %	33,80 %	61,68 %	53,23 %	60,95 %	43,94 %	**49,36 %**
Ne, nejsem ochoten/ochotna postarat se o své blízké.	0,00 %	5,56 %	0,93 %	1,61 %	0,95 %	3,03 %	2,56 %
Již jsem se staral/starám o své blízké.	15,19 %	5,09 %	3,74 %	22,58 %	12,38 %	18,18 %	17,95 %
Nevím.	7,59 %	21,30 %	0,00 %	8,06 %	0,00 %	12,12 %	3,21 %
Celkem.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: JMK – Analýza potřebnosti 2019. Tabulka AUGUR Consulting

Otázka: **„V případě, že Váš rodinný příslušník bude nemocný či zdravotně postižený, jaký druh pomoci byste pro něj chtěl(a)?“**

V případě, že by byl rodinný příslušník nemocný či zdravotně postižený, více než dvě třetiny respondentů (68,67 %) z okresu Brno-venkov uvedly, že by chtěly, aby pracovník některé služby docházel pomáhat k nim domů. Jedna pětina dotázaných (20,67 %) z okresu Brno-venkov uvedla, že by se chtěla o dotyčného postarat sama.

Jedná se o zjištění, které odpovídá moderním trendům v oblasti sociální politiky a sociální práce. Cílem je zajistit alternativy pro osoby, které se ocitnou v nepříznivé sociální situaci, umožnit těmto osobám dále setrvat ve svém přirozeném prostředí domova a využívat péči svých blízkých a sociálních služeb poskytovaných terénní, případně ambulantní formou. Tento poznatek je také plně v souladu se stávajícími prioritami Jihomoravského kraje. Jednou z jeho priorit je zajistit dostupnou nabídku terénních a ambulantních služeb odpovídajících rozdílným potřebám a specifickým životním situacím obyvatel.

Podrobně jsou výsledky dokumentovány v následující tabulce.

Tabulka č. 8: V případě, že Váš rodinný příslušník bude nemocný či zdravotně postižený, jaký druh pomoci byste pro něj chtěl(a)? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.*

	Blansko	Brno	Břeclav	Vyškov	Hodonín	Znojmo	Brno-venkov
O dotyčného bych se chtěl(a) postarat sám(a).	18,31 %	21,15 %	34,62 %	18,52 %	24,27 %	23,08 %	**20,67 %**
Chtěl(a) bych, aby pracovník nějaké služby docházel pomáhat k nám domů.	74,65 %	58,17 %	54,81 %	70,37 %	64,08 %	63,08 %	**68,67 %**
Chtěl(a) bych, aby se o dotyčného postarali v pobytovém zařízení (domov pro seniory, domov se zvláštním režimem apod.).	7,04 %	20,67 %	10,58 %	11,11 %	11,65 %	13,85 %	10,67 %
Celkem.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: JMK - Analýza potřebnosti 2019. Tabulka AUGUR Consulting

Otázka: **„Kdybyste si mohl(a) vybrat, kde byste chtěl(a) trávit pokojné stáří?“**

Jak vyplývá z analýzy výsledků, téměř polovina respondentů z okresu Brno-venkov (45 %) uvedla, že chce trávit své stáří doma, výhradně s pomocí své rodiny.

I přesto, že se výsledky odpovědí respondentů v rámci jednotlivých geografických území Jihomoravského kraje liší, je možné konstatovat, že se potvrdil trend zájmu obyvatel využívat především terénních sociálních služeb. Také tento poznatek potvrdil správnost nastavené cesty Jihomoravského kraje v oblasti rozvoje a optimalizace sítě sociálních služeb. „Dlouhodobou prioritou podpory sociálních služeb pro seniory v Jihomoravském kraji je rozvoj dostupnosti ambulantních a terénních sociálních služeb napomáhajících životu seniorů v přirozeném prostředí a poskytujících odlehčení pro pečující osoby. S ohledem na demografické prognózy a ekonomickou náročnost institucionálních kapacit usiluje JMK o systematické vytvoření podmínek pro využívání služeb v domácím prostředí. Tato strategie odpovídá národnímu trendu posilovat soběstačnost seniorů dostupností komunitních služeb a současně budovat kapacity pro ty nejpotřebnější“.[32]

Podrobně jsou výsledky dokumentovány v následující tabulce.

Tabulka č. 9: Kdybyste si mohl(a) vybrat, kde byste chtěl(a) trávit pokojné stáří?

	Blansko	Brno	Břeclav	Vyškov	Hodonín	Znojmo	Brno-venkov
Doma, výhradně s pomocí své rodiny.	60,00 %	23,15 %	50,00 %	43,08 %	66,35 %	49,25 %	**45,00 %**
Doma, s pomocí rodiny a s využitím terénní sociální služby.	28,75 %	33,80 %	36,00 %	46,15 %	18,27 %	26,87 %	35,63 %
V pobytovém zařízení pro seniory.	3,75 %	6,02 %	5,00 %	1,54 %	5,77 %	5,97 %	3,75 %
V domě s pečovatelskou službou.	1,25 %	7,87 %	4,00 %	3,08 %	4,81 %	11,94 %	8,75 %
Sociální byt.	1,25 %	0,93 %	0,00 %	1,54 %	0,00 %	1,49 %	0,63 %
Nevím.	5,00 %	28,24 %	5,00 %	4,62 %	4,81 %	4,48 %	6,25 %
Celkem.	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: JMK – Analýza potřebnosti 2019. Tabulka AUGUR Consulting

[32] Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2018 – 2020.

VI.2. Institucionálně deklarovaná potřebnost z pohledu ORP Pohořelice

Jak již uvádíme výše, jednotlivá OPR si v rámci procesu KPSS zajišťují vlastní empirické poznatky a realizují řadu analýz, výzkumů a studií s cílem identifikovat potřeby v sociální oblasti na území obce s rozšířenou působností. Existuje tedy významný předpoklad, že institucionálně deklarované potřeby v sociální oblasti[33] jsou ze strany jednotlivých ORP Jihomoravského kraje vysoce relevantní.

Pro účely identifikace institucionálně deklarované potřebnosti v sociální oblasti z pohledu jednotlivých ORP byl připraven ve spolupráci s konzultační skupinou Jihomoravského kraje zjišťovací nástroj – dotazník. Jednotlivé otázky a položky v dotazníku měly zodpovědět kompetentní zástupci[34] všech 21 ORP Jihomoravského kraje včetně Statutárního města Brna.

Zjišťovací nástroj kumuloval řadu otázek a položek, které se vztahovaly k identifikaci neuspokojených potřeb jednotlivých cílových skupin uživatelů sociálních služeb na území ORP, ale také hodnocení rozsahu a kvality spolupráce obcí III. typu s obcemi menšími[35], dále také výši a strukturu výdajů obcí III. typu do sociální oblasti a případný podíl obcí I. a II. typu na financování sociálních služeb sdílením finančních prostředků s obcí III. typu. Zjišťovací nástroj vyplnily všechny ORP v Jihomoravském kraji.

ORP Vyškov, ORP Boskovice a ORP Pohořelice nespecifikovaly nezajištěné potřeby u jednotlivých cílových skupin.

V následujícím přehledu bylo proto vycházeno z Komunitního plánu sociálních služeb pro ORP Pohořelice na období 2019 – 2021. Tyto potřeby a priority vycházejí z empirických aktivit, jejichž výsledky jsou popsány v tomto dokumentu.

Pro cílovou skupinu senioři byly stanoveny tyto priority:

- **Dostupná nabídka terénních a ambulantních služeb odpovídajících potřebám a specifickým životním situacím seniorů**
  - Zachování, podpora a rozvoj (zvýšení časové, místní dostupnosti) pečovatelské služby na území ORP Pohořelice
  - Podpora terénní odlehčovací služby případně terénní hospicové služby
- **Dostupná nabídka pobytových služeb pro seniory města Pohořelice**
  - Podpora dostupnosti pobytové odlehčovací služby pro obyvatele ORP Pohořelice
- **Podpora doplňkových služeb pro seniory ve městě Pohořelice a obcích ORP Pohořelice**
  - Zřízení svozové služby pro seniory ve městě Pohořelice „Senior taxi“
  - Udržení a rozvoj klubové činnosti seniorů města Pohořelice
  - Podpora vzniku bytů pro seniory s doprovodnou pečovatelskou službou

[33] Potřeby deklarované ze strany ORP.
[34] Dotazník byl zaslán k vyplnění vedoucím Odborů sociálních věcí jednotlivých ORP.
[35] Obce I. a II. typu na území ORP.

Pro cílovou skupinu osoby se zdravotním postižením byly stanoveny tyto priority:

- **Zachování poskytování stávajících terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením v ORP Pohořelice**
  - Podpora a rozvoj rané péče v ORP Pohořelice dle aktuální potřeby
  - Podpora a rozvoj pečovatelské služby pro osoby se zdravotním postižením v ORP Pohořelice
  - Podpora služeb pro osoby s postižením do 35/45 let

Pro cílovou skupinu osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby v krizi a etnické menšiny byly stanoveny tyto priority:

- **Podpora služeb pro osoby závislé na návykových látkách**
  - Udržení poskytování terénního programu pro cílovou skupinu v ORP Pohořelice

Pro cílovou skupinu rodiny s dětmi a mládež byly stanoveny tyto priority:

- **Zajištění služeb podporující rodiny v zachování základních funkcí a jejich jednotlivých členů v obtížných životních situacích**
  - Zřízení sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi v obtížných životních situacích
  - Podpora odborného poradenství pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
- **Rozvoj navazujících služeb pro tuto cílovou skupinu**
  - Zajištění bydlení pro mladé rodiny

V ORP byly stanoveny tyto průřezové priority:

- **Zachování stávající sítě sociálních služeb v ORP Pohořelice včetně financování**
  - Zachování a podpora stávajících sociálních služeb včetně jejich kapacit a financování zařazených v Minimální síti sociálních služeb ORP Pohořelice
- **Podpora procesu komunitního plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Pohořelice**
  - Zachování procesu komunitního plánování sociálních služeb v ORP Pohořelice
  - Podpora a rozvoj spolupráce a partnerství 13 obcí ORP Pohořelice v rámci procesu plánování sociálních služeb a s tím související zajištění spolufinancování sítě sociálních služeb
- **Podpora informovanosti o sociálních službách**
  - Zkvalitnění dostupnosti informací o sociálních službách a možnostech pomoci v ORP Pohořelice
- **Zřízení „Komunitního centra“ ve městě Pohořelice**
  - Vybudování „Komunitního centra“ s komplexem sociálních služeb

VI.2.1. Financování sociálních služeb ze strany obcí III. typu

V samostatné části zjišťovacího nástroje, který vyplňovali kompetentní zástupci obcí III. typu, byly identifikovány údaje o financování sociálních služeb ze strany obcí III. typu. Údaje, které uvedli zástupci jednotlivých obcí III. typu, byly následně analyzovány ve vztahu k dalším relevantním ukazatelům.

Z výsledků analýzy vyplynulo, že nejvyšší výdaje na sociální služby v přepočtu na jednoho obyvatele v roce 2017 poskytlo Statutární město Brno (1 365 Kč na 1 obyvatele), nejnižší výdaje pak měly Šlapanice (10 Kč na 1 obyvatele). Pohořelice vydalo na poskytování sociálních služeb částku 75 Kč na 1 obyvatele.

Názorně výdaje jednotlivých obcí III. typu dokumentuje následující graf.

Graf č. 18: Výdaje obcí III. typu na poskytování sociálních služeb v roce 2017[36] v přepočtu na jednoho obyvatele (v Kč).

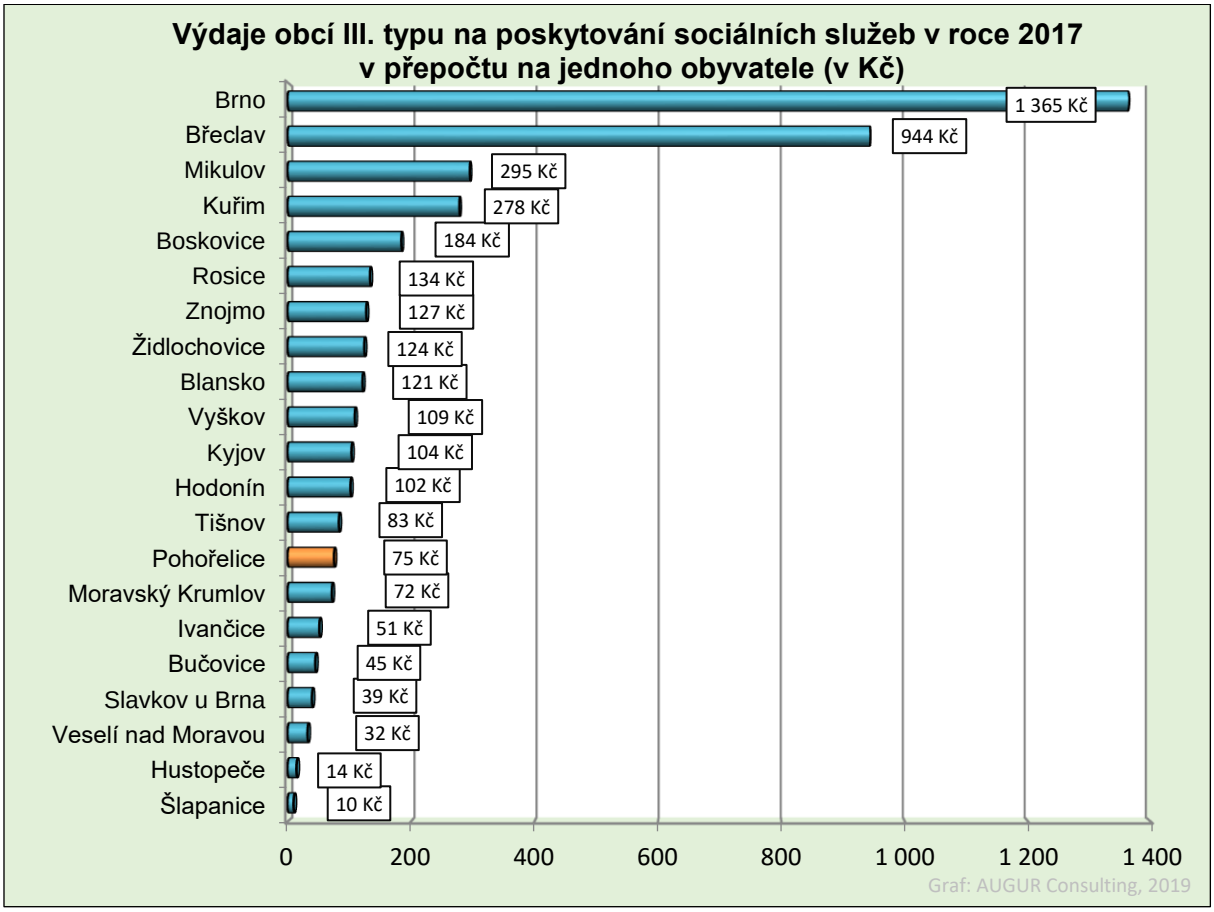

[36] Položka dotazníku: „Uveďte celkovou roční částku vynaloženou na poskytování sociálních služeb Vaší obcí III. typu (v tis/Kč/rok)“. *Poznámka: Nejedná se pouze o sociální služby podle zákona 108/2006 Sb., ale také další služby v sociální oblasti tzv. návazné služby. Upřesnění: Jedná se výhradně o částku vynaloženou na poskytování sociálních služeb Vaší obcí III. typu, tedy bez transferů z JMK, MPSV atd. Nezapočítávají se tedy do této částky ani výdaje na rodinnou politiku, dotace na SP, SPOD atd.*

Pokud vztáhneme výdaje na poskytování sociálních služeb k celkovým rozpočtům obcí III. typu[37], pak nejvyšší podíl výdajů na poskytování sociálních služeb v roce 2017 k celkovému rozpočtu obce III. typu vykazuje město Břeclav (8,24 %)[38], nejnižší pak obec Šlapanice (0,32 %). Obec III. typu **Pohořelice** vynaložila v roce 2017 na poskytování sociálních služeb 0,81 % svého rozpočtu.

Podrobně jsou výsledky názorně dokumentovány v následujícím grafu.

Graf č. 19: Podíl výdajů obcí III. typu na poskytování sociálních služeb v roce 2017 k celkovým rozpočtům těchto obcí (v %).

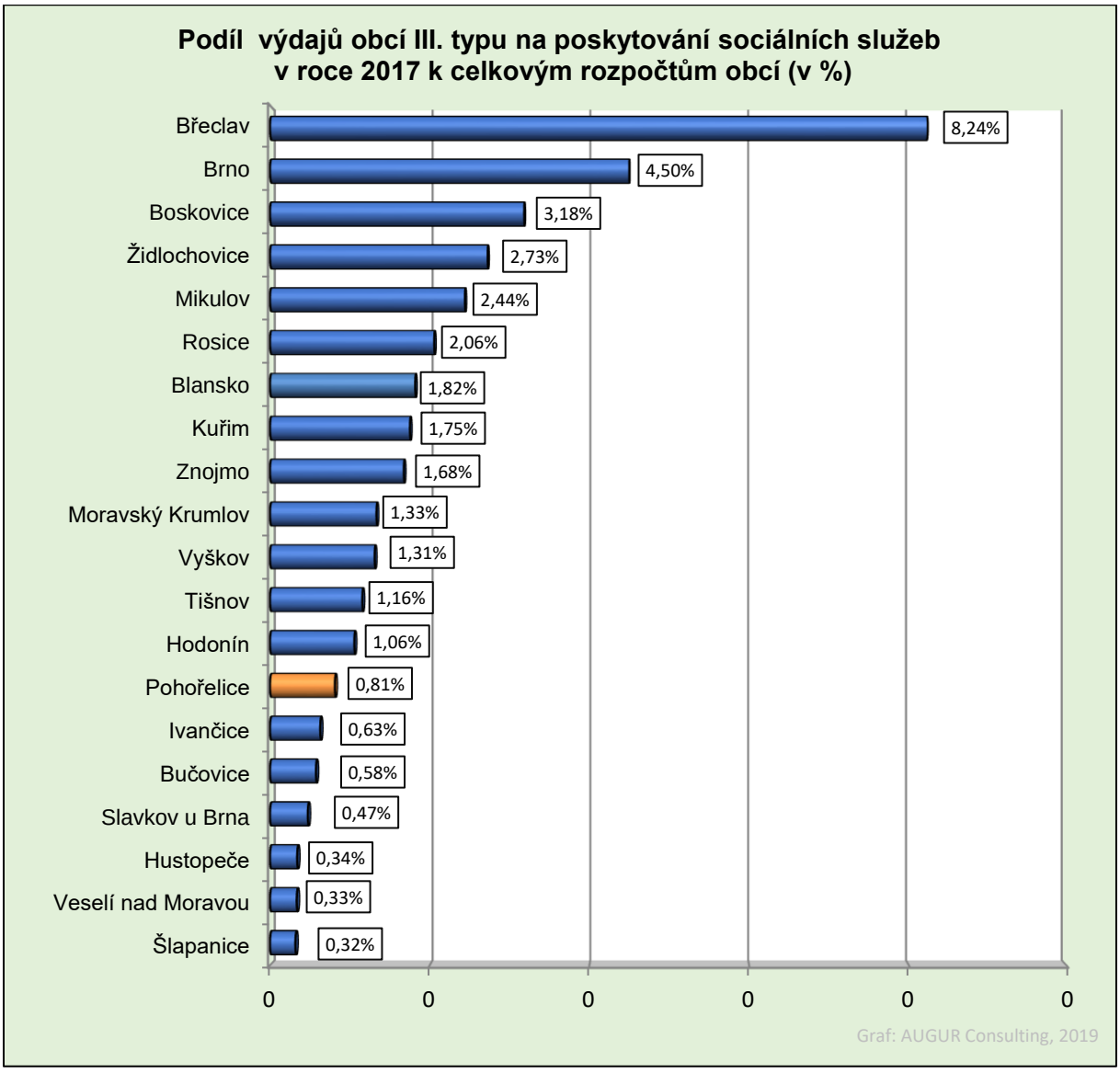

[37] Výše rozpočtů jednotlivých obcí III. typu byla identifikována samostatnou položkou v dotazníku, který vyplňovali kompetentní zástupci těchto obcí III. typu.
[38] Je nutné uvést, že procento výdajů z rozpočtů obcí se odvíjí také od toho, zda obec má vlastní příspěvkovou organizaci či nikoliv. V případě, že obec III. typu zřizuje příspěvkovou organizace, je možné předpokládát, že bude mít vyšší výdaje v sociální oblasti.

Následující graf dokumentuje, v jakém poměru vynakládaly obce III. typu finanční prostředky na poskytování sociálních služeb mezi příspěvkovou organizaci (organizace) a nestátní neziskové organizace v roce 2017.

V žádném případě nelze stanovit, která z níže prezentovaných forem a způsobů financování sociálních služeb v území ORP[39] je efektivnější. V ORP Pohořelice financují sociální služby přerozdělením finančních prostředků mezi jednotlivé NNO, neboť tato obec III. typu nezřizuje vlastní příspěvkové organizace.

Graf č. 20: Poměr financí vynaložených obcemi III. typu na poskytování sociálních služeb poskytovaných příspěvkovou organizací (PO) a nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v roce 2017 (v %).

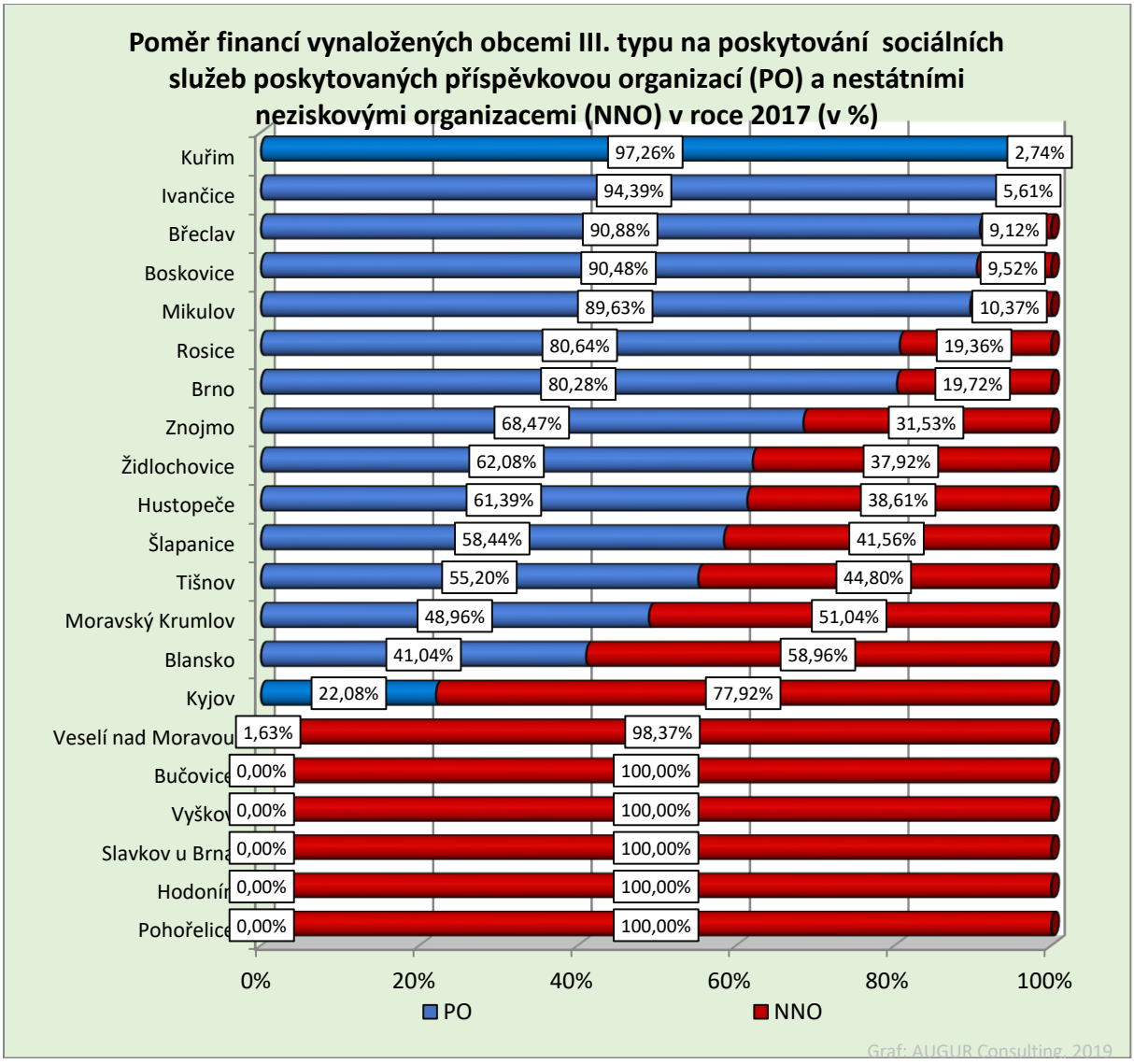

[39] Spolufinancování sociálních služeb v území ORP prostřednictvím vlastních PO nebo přerozdělením finančních prostředků mezi NNO.

VI.3. Dotazníkové šetření veřejnosti dle požadavků ORP Pohořelice nad rámec šetření JMK

Výběr vzorku respondentů byl stanoven na základě záměrného kvótního výběru. Výběrový soubor tvořil vzorek 206 respondentů. S tímto vzorkem bylo dále statisticky pracováno. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel ORP Pohořelice starších 15 let (základní soubor) je početnost výběrového souboru dostatečně velká. Početnost vzorku respondentů a způsob jejich výběru zaručují reprezentativnost výsledků a vysokou míru jejich validity.

VI.3.1. Povědomí respondentů o možnostech pomoci, zdroje čerpání informací o možnostech pomoci

Jak vyplývá z analýzy výsledků[40], pět respondentů z deseti (49,3 %) by hledalo informace o možnostech pomoci u svého lékaře. Čtyři dotázaní z deseti (42,9 %) by hledali informace o možnostech pomoci na Městském úřadu Pohořelice, Odboru sociálních věcí. Tři respondenti z deseti (29,8 %) by hledali tyto informace na internetu. Jedná se o rostoucí trend získávání informací z internetu, který souvisí s rostoucí počítačovou gramotností populace nejen v mladší generaci. Téměř šestina dotázaných (15,6 %) by pak hledala tyto informace na jiném obecním úřadu. Podrobně jsou výsledky uvedeny v následujícím grafu.

Graf č. 21: V případě, že byste se ocitl/a Vy nebo někdo z Vašich blízkých v situaci, ve které byste potřebovali pomoc, kde byste hledali informace o možnostech pomoci?

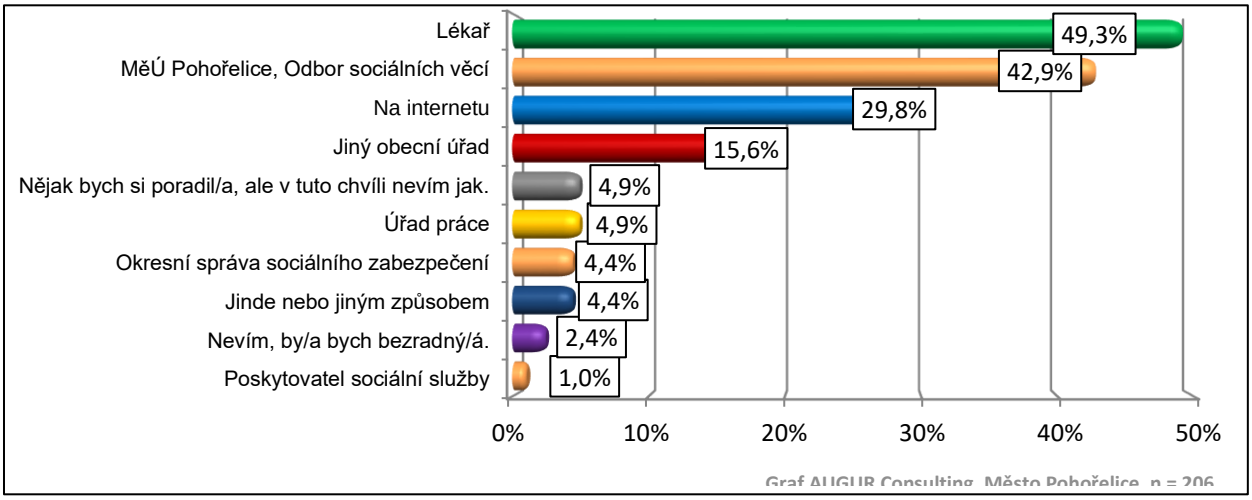

Varianta odpovědi „Poskytovatel sociálních služeb“: „Moravský Krumlov“.
Varianta „Jinde nebo jiným způsobem“: „rodina, „děti“, „kolegové, sousedi“, „telefon“.

[40] Respondenti mohli označit maximálně dvě možnosti z výběru 10 odpovědí.

VI.3.2. Preference investic do jednotlivých oblastí života z pohledu respondentů

Respondentům byl předložen široký výčet položek (možných investic) a bylo ponecháno na jejich úvaze, jak by případně podpořili nebo nepodpořili příslušnou položku (zvažovanou investici)[41]. Výčet hodnocených položek (zvažovaných investic) byl připraven ve spolupráci se zadavatelem[42].

Na otázku odpovědělo 100 % dotázaných. Nejčastěji by respondenti investovali do startovacích bytů pro mladé (60,2 %), dále pak do sportovního a kulturního vyžití pro starší děti a mládež (43,2 %), pro zřízení či rozšíření domova pro seniory (43,2 %), bytů pro seniory (41,3 %) a do senior taxi (40,8 %). Nejméně často by investice směřovali do zřízení nového azylového domu (7,3 %).

Do jaké míry je pro respondenty investice důležitá určují průměrné hodnoty uvedené v pravé části grafu. Čím je hodnota nižší a bližší jedné, tím má pro ně investice větší prioritu. Například Startovací byty pro mladé se v preferencích respondentů nacházely nejčastěji, nicméně co se týče jejich umístění na škále preferencí, jsou před nimi ještě další položky. Podrobně jsou výsledky uvedeny v následujícím grafu.

Graf č. 22: Preference investic do jednotlivých oblastí života z pohledu respondentů.

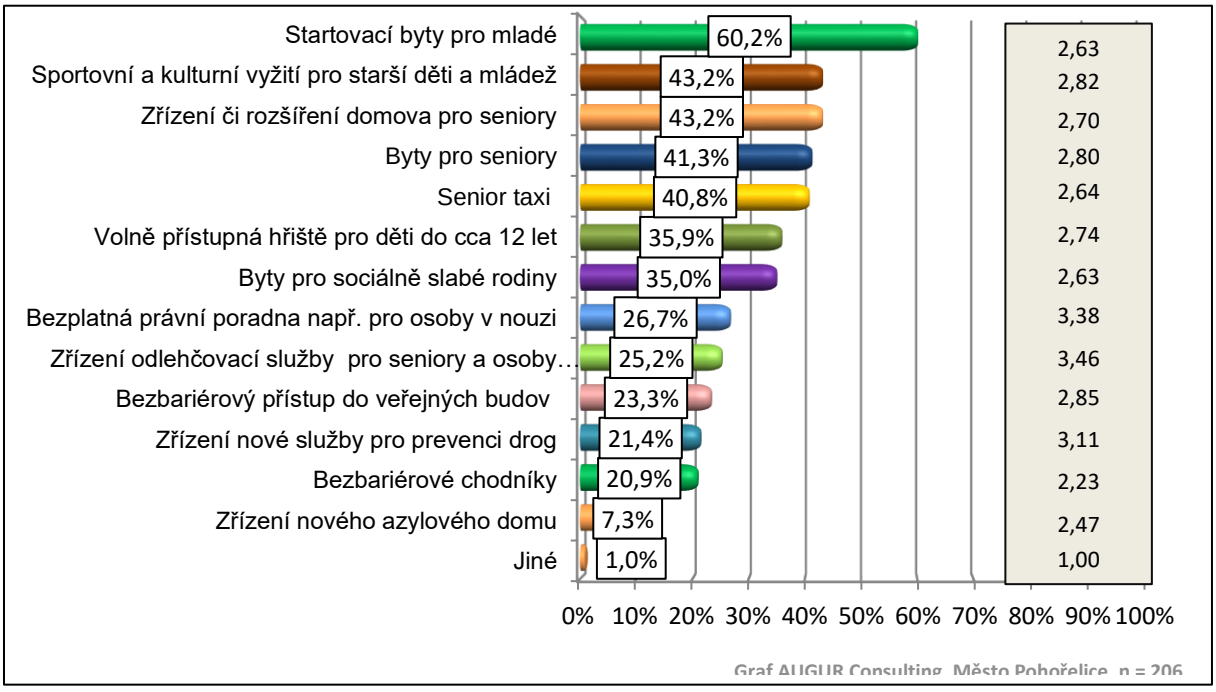

Do varianty **„Jiné“** patří následující **odpovědi respondentů**: “byty pro rodiny s dětmi“ a „klubovny“.

[41] Otázka zněla: „ORP Pohořelice je nuceno vzhledem k omezenému rozpočtu zvažovat konkrétní investice do jednotlivých oblastí života a také stanovovat priority. Představte si, že byste měl/a Vy osobně možnost ovlivnit rozpočet. Z uvedeného výčtu označte maximálně 5 možnosti, do kterých by mělo město investovat především“.
[42] Celkem bylo hodnoceno 13 položek. Respondent měl možnost uvést také další možné investice.

VI.3.3. Identifikace případné absence poradenství pro respondenty v ORP Pohořelice

Téměř polovina respondentů (48,8 %) uvedla, že jim schází v Pohořelicích a okolí nějaký druh poradenství pro občany. Více než polovina respondentů (51,2 %) uvedla, že jim žádný druh poradenství neschází. Názorně tuto skutečnost dokumentuje následující graf č. 14.

Graf č. 23: Schází Vám v Pohořelicích a okolí nějaký druh poradenství pro občany?

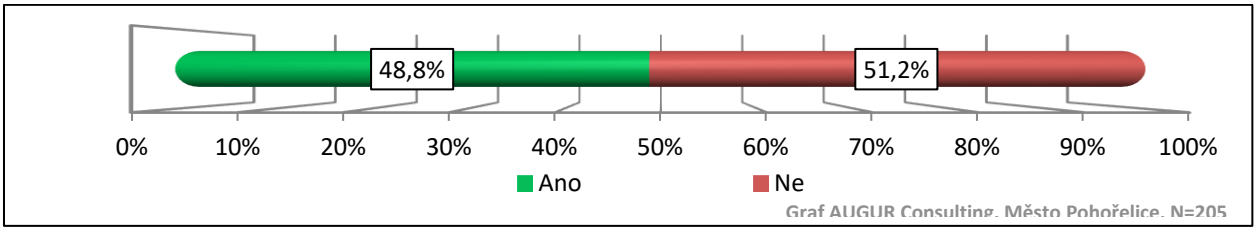

Na otázku, jaký druh poradenství pro občany respondentům v ORP Pohořelice schází, bylo zaznamenáno celkem 152 jednotlivých odpovědí. Nejčastěji respondentům schází ve městě Pohořelice a okolí finanční poradenství (32 %), občanské a právní poradenství (28 %), poradenství pro seniory (28 %) a poradenství v oblasti psychologie a psychopatologie (27 %). Ostatní výsledky jsou dokumentovány v následujícím grafu.

Graf č. 24: Jaký konkrétní druh poradenství pro občany Vám v Pohořelicích a okolí schází?

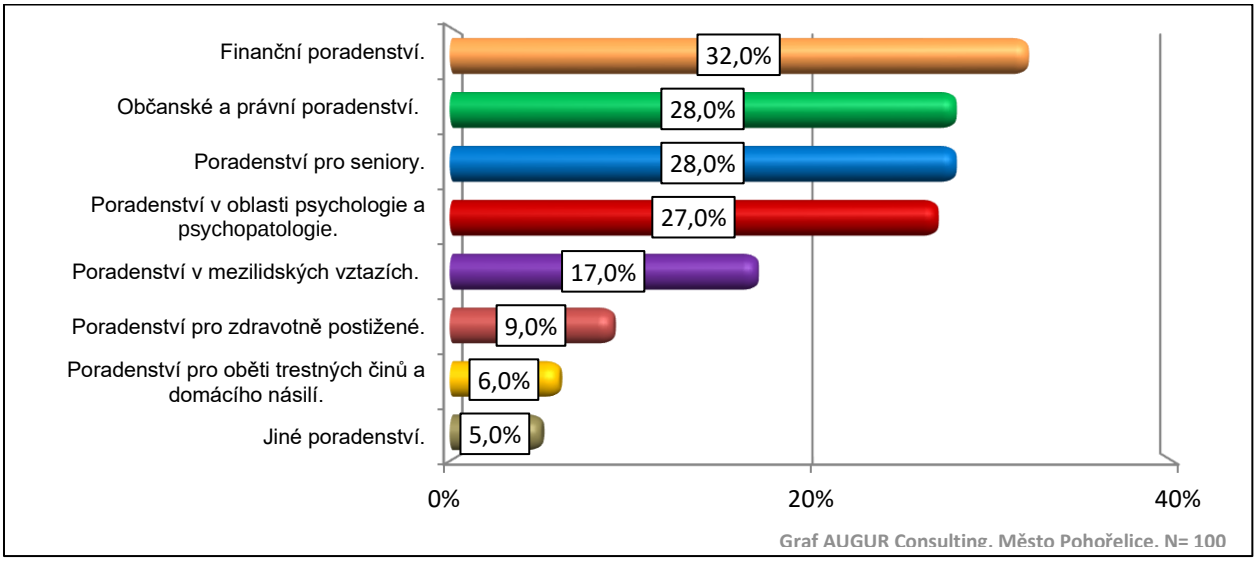

Do varianty **„Jiné poradenství“** patří následující **odpovědi respondentů**: “poradenství v oblasti alkoholismu“, „poradenství v oblasti narkomanie a drog“, „poradna pro vážně nemocné“.

VI.3.4.Identifikace případné ochoty obyvatel ORP Pohořelice dojíždět či platit sociální služby

Co se týče využívání sociálních služeb, pak za službou by dojížděla méně než třetina respondentů (30,6 %). Více než pětina dotázaných (23,8 %) by byla ochotná dojíždět do města Brna, někteří dotazovaní (6,8 %) by byli ochotni dojíždět pouze do spádového

města. Více než polovina respondentů (52,4 %) není ochotna za pomocí dojíždět. Podrobněji tuto skutečnost dokumentuje graf č. 16.

Graf č. 25: V případě, že byste měl(a) zájem využít sociální službu, která by nebyla dostupná v rámci Vaší obce / ORP, jste ochoten(a) za službou dojíždět?

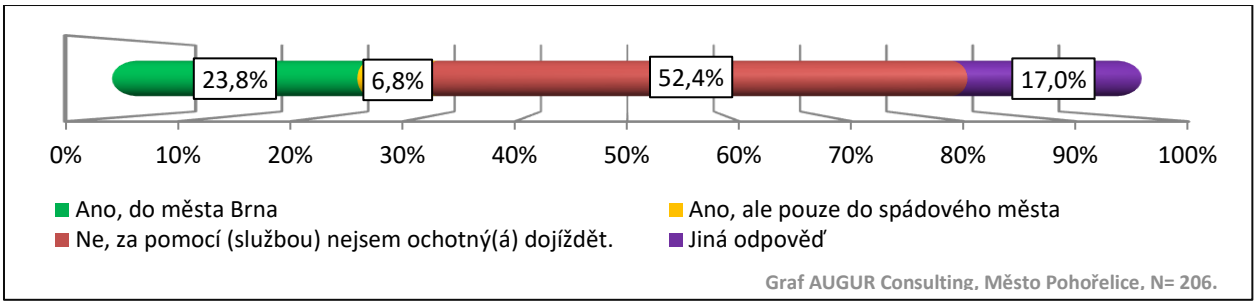

Do varianty **„Jiná odpověď"** patří následující **odpovědi respondentů**: „záleží na okolnostech", podle toho, která služba", „zatím jsem o tom neuvažoval/a", „dojížděl/a bych do Pohořelic" apod.

Co se týče platby za službu, pouze jeden ze sta respondentů by byl ochoten za službu platit plnou cenu (1 %). Třetina respondentů by byla ochotna si službu částečně doplácet (32,8 %). Více než polovina respondentů (52,5 %) si myslí, že by sociální služby měly být poskytovány zdarma. Podrobně tuto skutečnost dokumentuje graf č. 17.

Graf č. 26: V případě, že byste měl(a) zájem o využití nějaké sociální služby, jste ochoten (ochotna) ji platit?

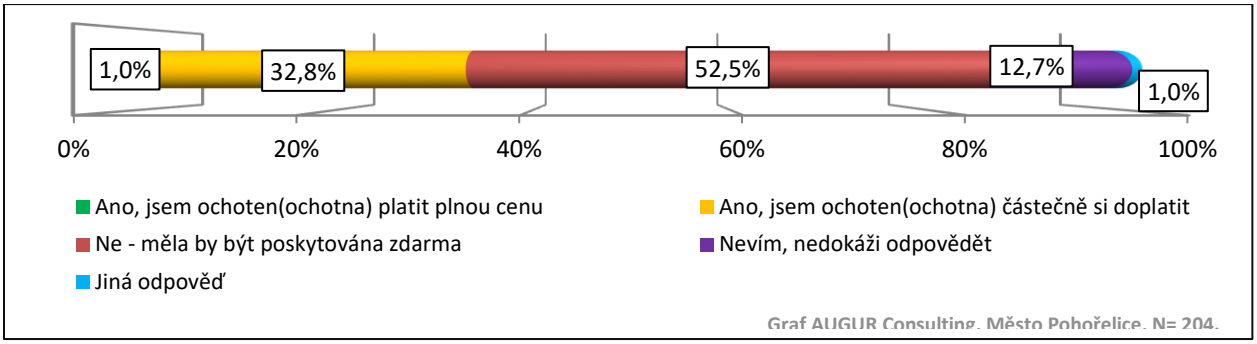

Do varianty **„Jiná odpověď"** patří následující **odpovědi respondentů**: "podle toho co a za kolik peněz", „záleží na typu služby".

VI.3.5.Identifikace podpory a preferencí občanů ORP Pohořelice v souvislosti s nově vzniklým Komunitním centrem

Respondentům byla předložena karta s názvem a popisem objektu, jeho umístěním i aktivitami, které by v objektu měly být občanům po jeho otevření k dispozici. Respondenti odpovídali na otázku týkající se podpory tohoto projektu, jejich preferencí konkrétních plánovaných aktivit i na otázku, zda jim případně ve výčtu plánovaných aktivit některá schází.

V centru města Pohořelice vznikne „Komunitní centrum“, kde bude prostor pro poskytování sociálních služeb, poradenství, setkávání občanů, volnočasových aktivit či vzdělávání pro všechny obyvatele regionu, a to napříč všemi generacemi. Práce by měly být skončeny v červnu 2020.

V nově zrekonstruovaném objektu bývalého hotelu Pfann vznikne zázemí pro:

- **volnočasové aktivity, kulturní, zájmové a vzdělávací akce:** např. klubové aktivity napříč generačním spektrem. Bude zde cvičná výuková prodejna Odborného učiliště Cvrčovice, aktivity pro rodiče s malými dětmi (prostory pro mateřské centrum), klubovny pro setkávání dětí a mládeže, klubovna pro seniory apod.
- **poskytování sociálních služeb**: např. terénní pečovatelská služba, kontaktní centrum – „street worker“, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi apod.
- **poradny pro klienty a obyvatele regionu**: např. psycholog – poradna pro mezilidské vztahy, manželství a rodinu, etoped – resocializační a terapeutická péče pro děti a mládež apod.

Co se týče podpory tohoto projektu ze strany občanů ORP Pohořelice, pak tento projekt podporují více než čtyři pětiny respondentů (85,9 %). Téměř desetina dotázaných (7,3 %) na Komunitní centrum nemá názor, další téměř desetině respondentů (6,8 %) je to jedno. S odpovědí „ne, nepodporuji“ se neztotožňuje ani jeden respondent. Názorně tuto skutečnost dokumentuje následující graf č. 18.

Graf č. 27: Podporujete projekt Komunitní centrum města Pohořelice?

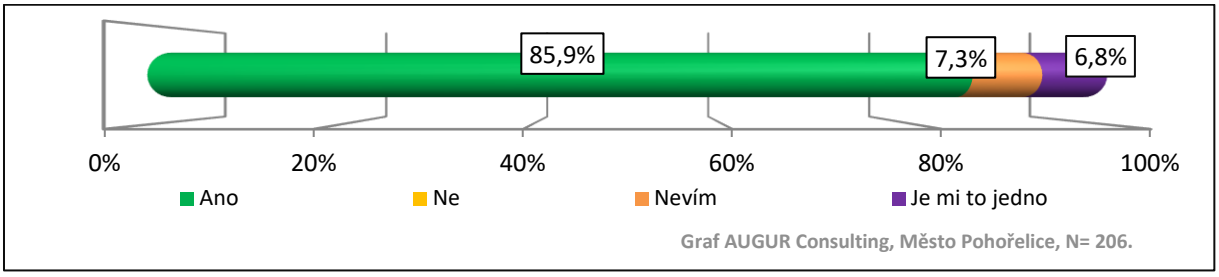

Graf AUGUR Consulting, Město Pohořelice, N= 206.

Respondentům byl dále předložen široký výčet položek (plánovaných aktivit v Komunitním centru). Bylo ponecháno na jejich úvaze, které z příslušných položek (plánovaných aktivit) jsou pro ně osobně nebo pro jejich blízké důležité. Respondenti mohli uvést více variant odpovědí.

Na otázku odpovědělo 95,1 % dotázaných a bylo zaznamenáno celkem 461 jednotlivých odpovědí. Jako nejdůležitější aktivita byla respondenty hodnocena klubovna pro setkávání dětí a mládeže (41,3 %), což koresponduje i s jinými odpověďmi v dotazníku. To platí i pro druhou nejdůležitější aktivitu: aktivity pro rodiče s malými dětmi (35,7 %). Dále je pro respondenty důležitá klubovna pro seniory (33,7 %), klubové aktivity napříč generačním

spektrem (29,6 %) a terénní pečovatelská služba (20,9 %). Podrobně jsou výsledky uvedeny v následujícím grafu.

Graf č. 28: Která z plánovaných aktivit Komunitního centra je pro Vás osobně nebo pro Vaše blízké důležitá?

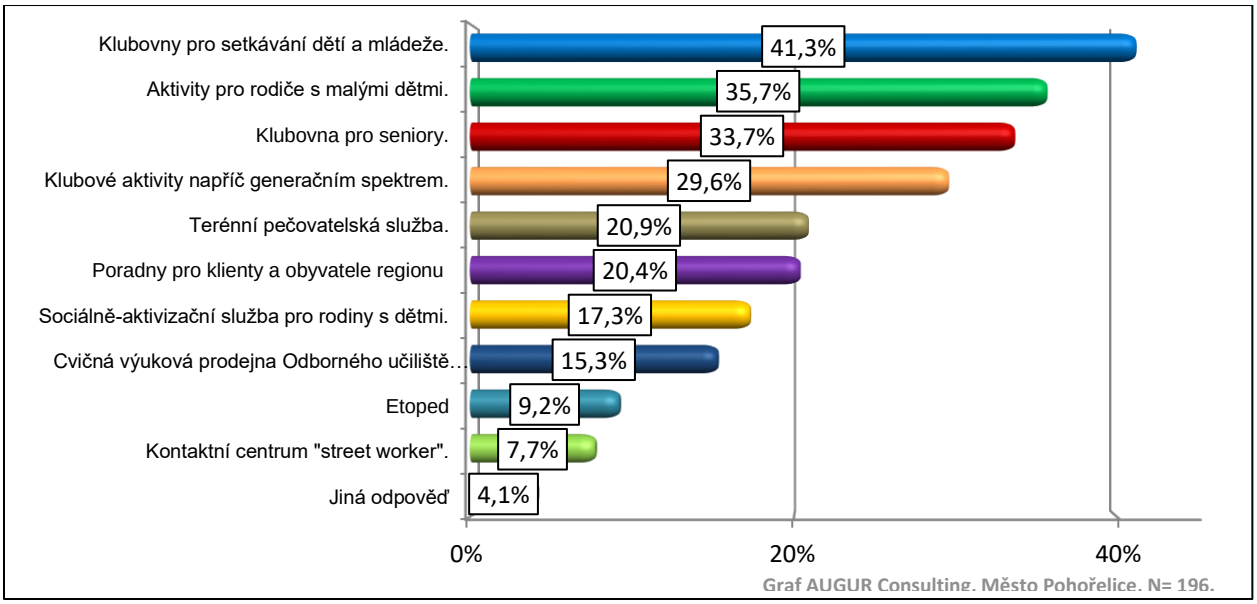

Do varianty **„Jiná odpověď"** patří následující **odpovědi respondentů**: "komplex pro sociálně slabší občany", „klub pro starší, nejen důchodce", „infocentrum" a jiné.

VI.3.6. Spokojenost obyvatel se sociálními službami pro rodiny s dětmi působícími na území ORP Pohořelice

Dále bylo zjišťováno, jaké sociální služby pro rodiny s dětmi působící na území ORP Pohořelice, respondenti nebo jejich rodinní příslušníci využívají, a jak jsou s danou službou spokojeni. Míra spokojenosti byla identifikována na škále 1 – „Nejlepší" až 5 – „Nejhorší". Z následujícího grafu vyplývá, že pouze jeden respondent (tj. 0,5 %) využívá osobně (nebo jeho rodinný příslušník či jiná blízká osoba) nějakou sociální službu pro rodiny s dětmi. Konkrétně se jedná o Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy a respondent ji ohodnotil variantou „Nejlepší".

Graf č. 29: Využíváte Vy osobně nebo osoba blízká v současné době některou sociální službu působící v ORP Pohořelice?

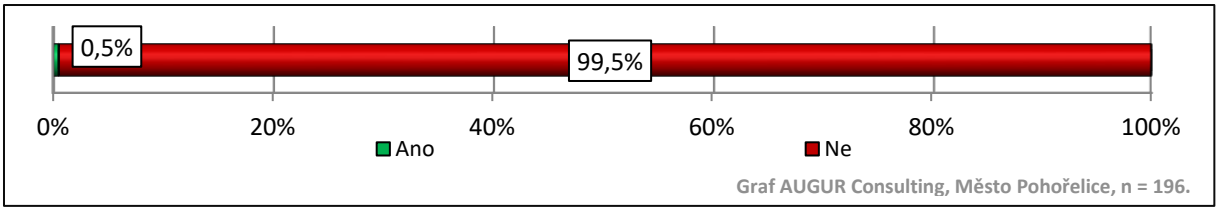

VI.3.7. Potenciál využití sociálně-aktivizační služby (SAS)

Respondenti byli v této sekci dotázáni na otázku, zda se podle jejich názoru v jejich okolí vyskytuje rodina, která by měla zvážit využití sociálně-aktivizační služby[43]. Více než dvě třetiny respondentů (68,6 %) uvedly, že je taková rodina nenapadá. Jedna pětina respondentů (20,1 %) uvedla, že je napadá alespoň jedna taková rodina v okolí, která by služby SAS využila. Zhruba jedna desetina respondentů (11,3 %) uvedla, že ji napadá více rodin v jejich okolí, které by služby SAS využily. Podrobně jsou výsledky uvedeny v následujícím grafu.

Graf č. 30: Napadá Vás ve vašem okolí rodina, která by podle Vás měla zvážit využití sociálně-aktivizační služby?

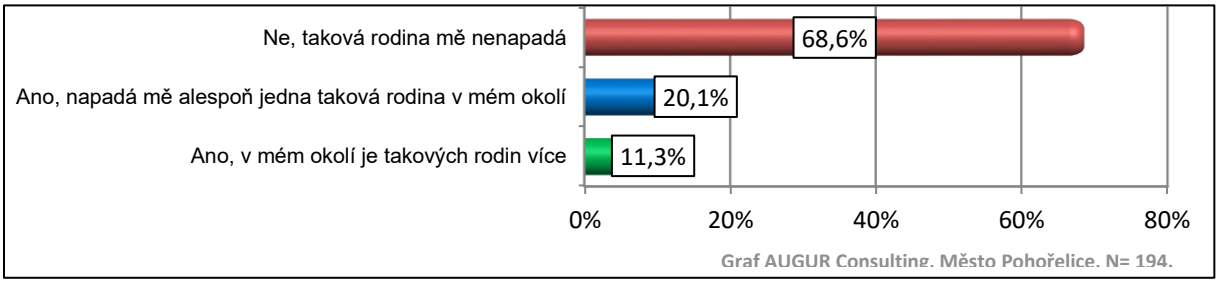

VI.4. Šetření cílové skupiny děti a mládež dle požadavků ORP pohořelice nad rámec JMK

Výběr vzorku respondentů byl zde taktéž stanoven na základě záměrného kvótního výběru. Výběrový soubor byl stanoven opět v rozsahu 200 respondentů ze šesti škol a zařízení pro děti a mládež v ORP Pohořelice:

- Základní škola Loděnice,
- Základní škola Pohořelice,
- Základní škola Vlasatice,
- Základní škola Vranovice,
- Odborné učiliště Cvrčovice,
- Středisko volného času Pohořelice.

Vzhledem k celkovému počtu dětí a mládeže v ORP Pohořelice (základní soubor) je početnost výběrového souboru dostatečně velká. Statisticky bylo pracováno se vzorkem 201 respondentů. Početnost vzorku respondentů a způsob jejich výběru zaručují reprezentativnost výsledků a vysokou míru jejich validity.

[43] Součástí otázky bylo také krátké vysvětlení, co SAS znamená: „V některých obcích ČR působí tzv. sociálně-aktivizační služba (SAS). Jedná se o terénní sociální službu určenou pro rodiny v nepříznivé sociální situaci, kterým z tohoto důvodu hrozí odebrání dětí. SAS mimo jiné pomáhá zprostředkovat kontakty (na lékaře, právníka, psychologa aj.), poskytuje základní finanční poradenství, pomáhá řešit konfliktní situaci v rodině nebo zvládání rodičovské role (např. jak dohlédnout na přípravu dětí do školy apod.).

VI.4.1. Zkušenosti respondentů s pitím alkoholu

Otázka zaměřující se na zkušenost s pitím alkoholu byla rozdělena do dvou kategorií – děti ve věku 11-14 let a mládež ve věku 15-26 let.

Téměř dvě pětiny dětí ve věku 11-14 let (39,3 %) nikdy nepily alkohol, necelá třetina (30,9 %) jej zkusila a více ji to již neláká. Méně než jednou za rok pije alkohol 9,6 % respondentů, stejné procento respondentů pije alkohol jednou ročně. Několikrát za rok, nejvýše jednou měsíčně pije alkohol 6,3 % respondentů. Několikrát měsíčně až denně pije alkohol necelá dvacetina dětí tohoto věku (4,3 %)[44]. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 31: Jak často piješ alkohol? (Děti 11-14 let včetně).

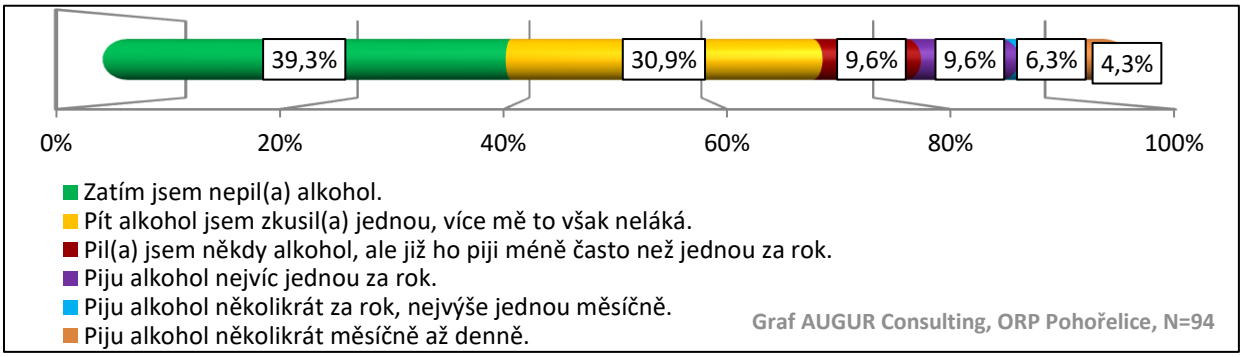

U mládeže ve věku 14-26 let nikdy nepila alkohol celá čtvrtina respondentů (25 %) a necelá pětina respondentů (14 %) alkohol zkusila a více ji již neláká. Nejvýše jednou ročně pijí alkohol dvě desetiny respondentů (21 %), Několikrát ročně, nejvýše však jednou za měsíc pijí alkohol taktéž zhruba dvě desetiny respondentů (23 %). Alkohol několikrát za měsíc pije 8 % respondentů, několikrát týdně pije téměř desetina mládeže (9 %)[45]. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 32: Jak často piješ alkohol? (Mládež 15-26 let včetně).

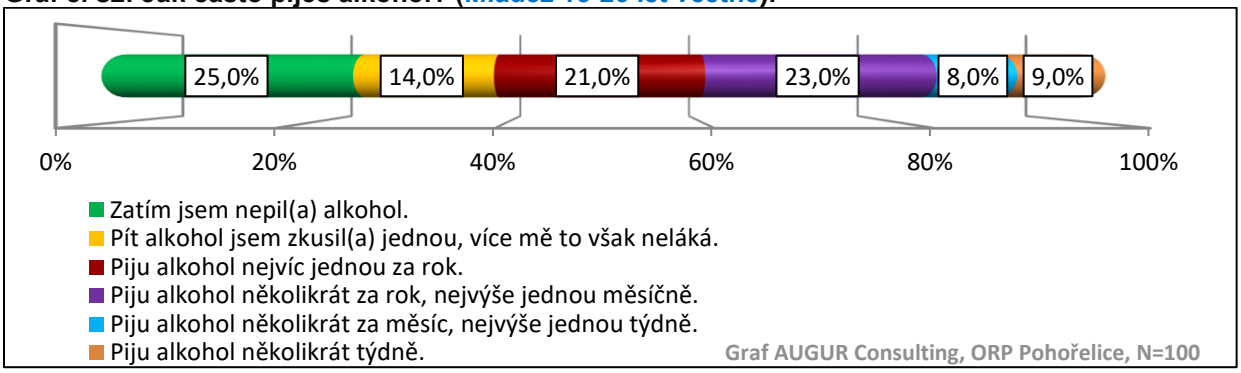

[44] Pro účely interpretace dat byly varianty odpovědi „piju alkohol několikrát za měsíc, nejvýše jednou za týden“, „piju alkohol dvakrát nebo vícekrát týdně“ a „piju alkohol denně nebo vícekrát denně“ kategorizovány do varianty „**piju alkohol několikrát měsíčně až denně**“.

[45] Pro účely interpretace dat byly varianty odpovědi „pil(a) jsem někdy alkohol, ale již ho piji méně často než jednou za rok“ a „piju alkohol nejvíc jednou za rok“ kategorizovány do varianty „**piju alkohol nejvíc jednou za rok**“ a varianty odpovědi „piju alkohol dvakrát nebo vícekrát týdně“ a „piju alkohol denně nebo vícekrát denně“ kategorizovány do varianty „**piju alkohol několikrát týdně**“.

VI.4.2. Osobní zkušenost respondentů s fyzickým či psychickým omezováním či týráním

V rámci otázek vztahujících se k osobní zkušenosti s fyzickým či psychickým týráním byly vyhodnoceny obě kategorie (děti ve věku 11-14 let a mládež ve věku 15-26 let) dohromady. Více než dvě pětiny dotázaných respondentů (43,1 %) byli sami okolím fyzicky či psychicky omezováni či týráni. Více než polovina respondentů (56,9 %) se oproti tomu s tímto jednáním nikdy nesetkala. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 33: Osobní zkušenost s fyzickým či psychickým omezováním či týráním.

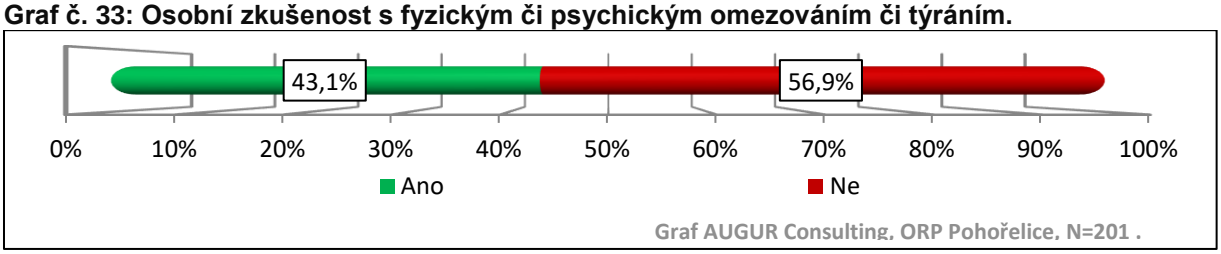

U téměř třetiny respondentů (31,3 %) se jednalo o slovní agresi, u téměř čtvrtiny (24,7 %) o fyzickou agresi, u necelé čtvrtiny (23,5%) se jednalo o vydírání a u necelé čtvrtiny respondentů (22,4 %) o posměch ze sociálních důvodů. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 34: O jaký druh šikany se jednalo?

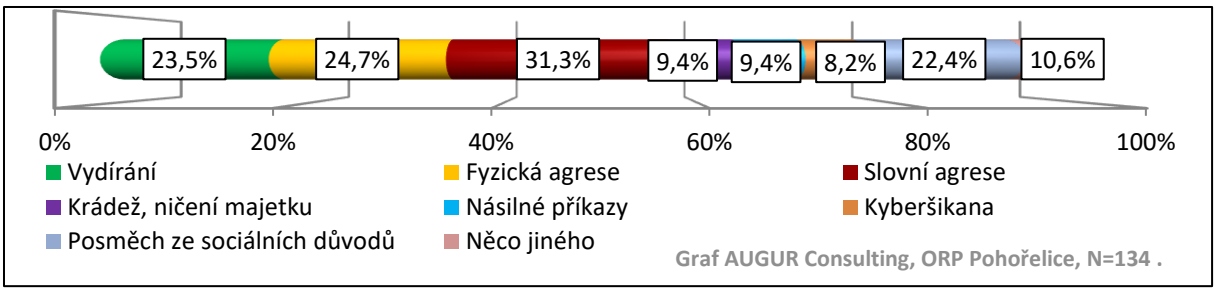

Více než čtyřem pětinám respondentů (81,4 %) se tato situace stala v minulosti. Téměř u pětiny respondentů (18,6 %) tato situace stále trvá. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 35: Stala se tato situace v minulosti nebo stále trvá?

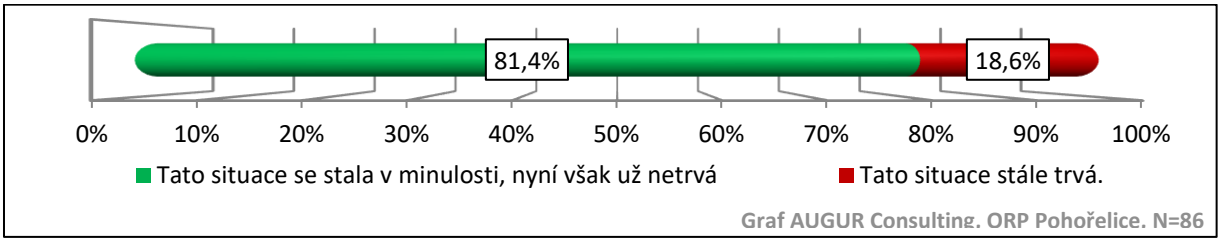

Více než polovina dotázaných respondentů (50,6 %) v situaci, kdy byla fyzicky či psychicky omezována či týrána, incident oznámila rodičům. Více než třetina respondentů (34,2 %) o tom řekla kamarádce nebo kamarádovi. Více než pětina respondentů (20,3 %) incident

oznámila jiným dospělým. Téměř pětina (17,7 %) se v této situaci zachovala jinak[46]. Na otázku bylo celkem zaznamenáno 105 odpovědí. Detailně jsou výsledky zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 36: Co jsi v takové situaci dělal/a?

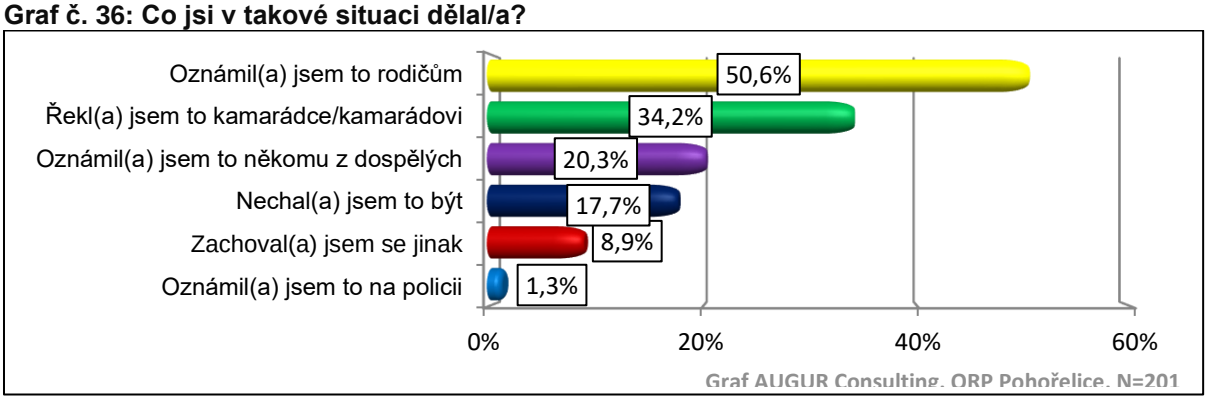

VI.4.3. Zkušenosti respondentů s kouřením cigaret a marihuany

Otázka zaměřující se na zkušenost s kouřením cigaret byla rozdělena do dvou kategorií – děti ve věku 11-14 let a mládež ve věku 15-26 let. Podrobné výsledky zobrazují následující grafy č. 28 a č. 29.

Více než tři pětiny dětí ve věku 11-14 let (67,4 %) zatím nikdy nekouřily cigarety[47]. Zhruba 23 % respondentů zkusilo kouřit cigarety jednou, více je to však neláká. Téměř jedna desetina dotázaných (9,7 %) někdy cigarety kouřila.

Graf č. 37: Kouříš cigarety? (Děti 11-14 let).

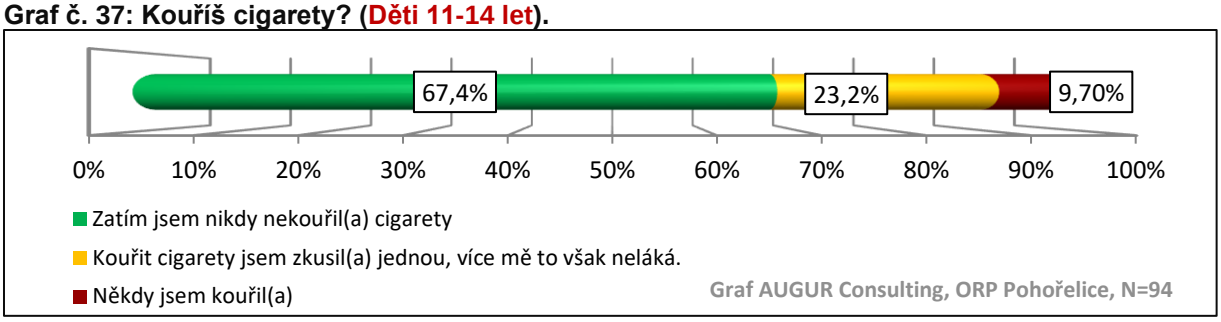

[46] U možnosti odpovědi „**zachoval(a) jsem se jinak**“ měli respondenti možnost doplnit způsob chování do volného pole, což umožnilo zachycení spontánních reakcí. Konkrétní odpovědi dětí byly: „řekl jsem to učiteli“, „pomohl jsem mu“, „zmlátil jsem je“, „naučil jsem se judo a od té doby se na mě ani nepodívají“, „vyřešil jsem to sám“, „neřešila jsem to, bylo mi to jedno“, „požádal jsem o přestup“, „dozvěděl se to přítel a pomohl mi“.

[47] Pro účely interpretace dat byly varianty odpovědi „někdy jsem kouřil(a), ale již kouřím méně často než jednou za rok“, „kouřím nejvýše jednou ročně“, „kouřím několikrát za rok, nejvýše jednou měsíčně“, „kouřím několikrát za měsíc, nejvýše jedou za týden“, „kouřím dvakrát nebo vícekrát týdně“ a „kouřím denně nebo vícekrát denně“ kategorizovány do varianty „**někdy jsem kouřil(a)**“.

Necelé dvě pětiny mládeže ve věku 15-26 let (39,6 %) nemá s kouřením cigaret žádnou zkušenost.[48] Téměř dvě desetiny dotázaných (19,8 %) kouřit cigarety zkusily jednou, více je to však neláká. Nejvýše jednou za rok kouří téměř 9 % respondentů. Celkem 6 % dotázaných kouří cigarety několikrát za rok až za týden. Více než 25 % mládeže ve věku 15-26 kouří cigarety denně nebo vícekrát denně.

Graf č. 38: Kouříš cigarety? (Mládež 15-26 let).

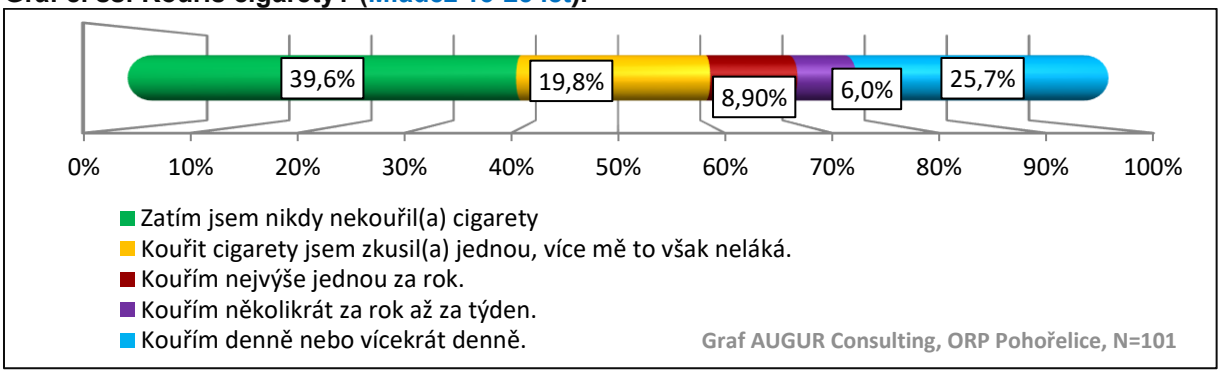

Otázka zaměřující se na zkušenost s kouřením marihuany byla taktéž rozdělena do dvou kategorií – děti ve věku 11-14 let a mládež ve věku 15-26 let. Detailně jsou výsledky prezentovány v následujících grafech.

Co se týče dětí ve věku 11-14 let, kouření marihuany zatím nikdy nevyzkoušela naprostá většina z nich (95,7%), kouřit marihuanu zkusily zhruba 4 % respondentů[49].

Graf č. 39: Kouříš marihuanu? (Děti 11-14 let).

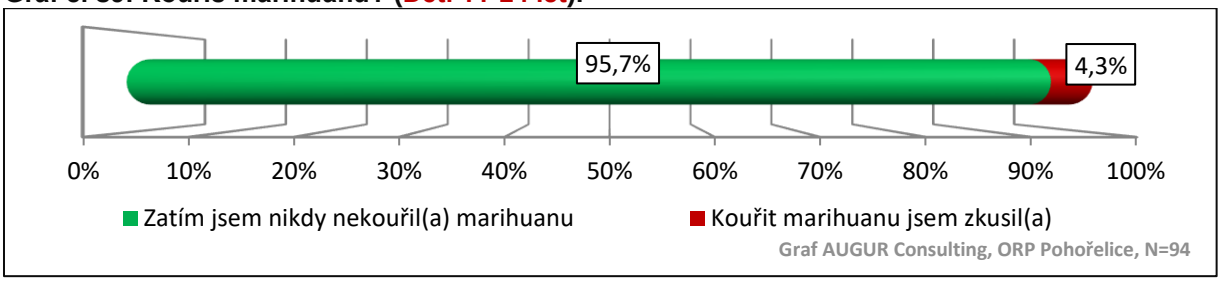

U mládeže ve věku 15-26 let zatím nikdy nekouřily marihuanu necelé tři čtvrtiny z dotázaných (71,2 %) a necelé dvě desetiny respondentů (16,8 %) kouření zkusilo jednou a více je to již neláká. Celkem 7 % respondentů kouří marihuanu nejvýše jednou za rok a celkem 5 % respondentů kouří marihuanu občas.[50]

[48] Pro účely interpretace dat byly odpovědi „někdy jsem kouřil(a), ale již kouřím méně často než jednou za rok“ a „kouřím nejvýše jednou ročně“ kategorizovány do varianty „**kouřím nejvýše jednou za rok**“ a varianty odpovědi „kouřím několikrát za rok, nejvýše jednou měsíčně“, „kouřím několikrát za měsíc, nejvýše jedou za týden“ a „kouřím dvakrát nebo vícekrát týdně“ kategorizovány do varianty „**kouřím několikrát za rok až za týden**“.

[49] Pro účely interpretace dat byly varianty odpovědí „kouřit marihuanu jsem zkusil(a) jednou, více mě to však neláká“, „někdy jsem kouřil, ale již kouřím méně často než jednou za rok“, „kouřím nejvýše jednou za rok“, „kouřím několikrát za rok, nejvýše jednou měsíčně“, „kouřím několikrát za měsíc, nejvýše jednou za týden“, „kouřím dvakrát nebo vícekrát týdně“, „kouřím denně nebo vícekrát denně“ kategorizovány do varianty „**kouřit marihuanu jsem zkusil(a)**“.

[50] Pro účely interpretace dat byly varianty odpovědí „někdy jsem kouřil, ale již kouřím méně často než jednou za rok“ a „kouřím nejvýše jednou za rok“ kategorizovány do varianty „**kouřím nejvýše jednou za rok**“ a varianty

Graf č. 40: Kouříš marihuanu? (Mládež 15-26 let).

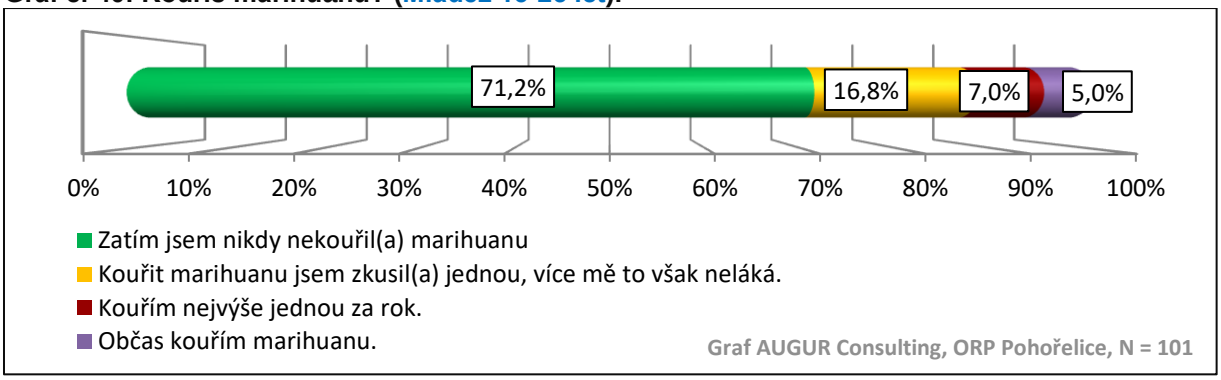

VI.4.4. Zkušenosti respondentů s jinými drogami (heroin, pervitin apod.)

Otázka zaměřující se na zkušenost s jinými drogami byla rozdělena do dvou kategorií – děti ve věku 11-14 let a mládež ve věku 15-26 let. Podrobné výsledky zobrazují následující grafy.

Zhruba 2 % dětí ve věku 11-14 let mají zkušenosti s jinou drogou (např. extází, pervitinem, heroinem atd.), téměř 98 % tyto drogy nikdy nezkusilo.

Graf č. 41: Zkusil/a jsi někdy jiné drogy (např. extázi, pervitin, heroin atd.)? (Děti 11-14 let).

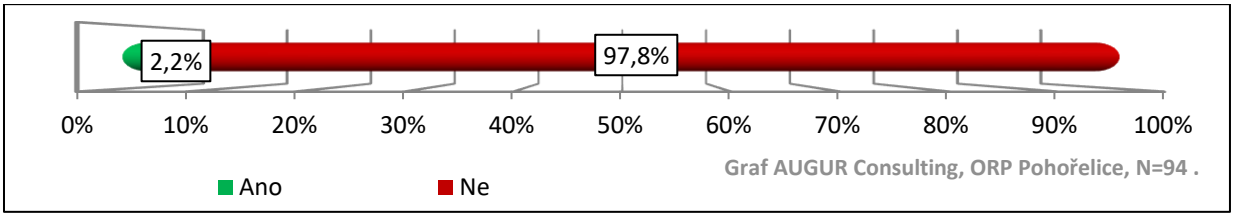

V rámci věkové kategorie mládež (16-26 let) má zkušenost s jinou drogou 5,9 % respondentů. Zhruba 94 % respondentů jiné drogy (např. extázi, pervitin, heroin atd.) nikdy nezkusilo.

Graf č. 42: Zkusil/a jsi někdy jiné drogy (např. extázi, pervitin, heroin atd.)? (Mládež 15-26 let).

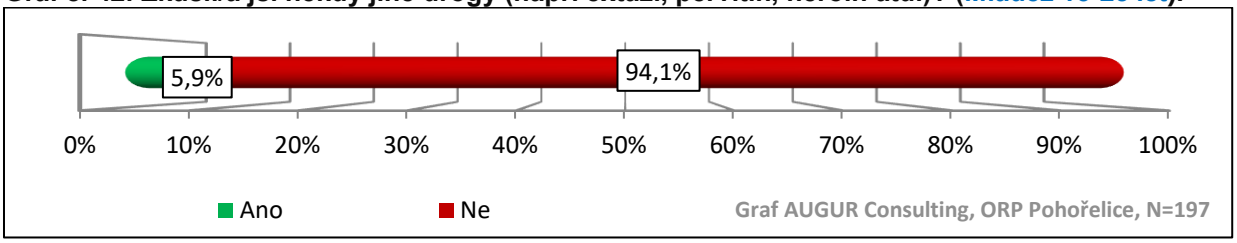

odpovědí „kouřím několikrát za rok, nejvýše jednou měsíčně“, „kouřím několikrát za měsíc, nejvýše jednou za týden“, „kouřím dvakrát nebo vícekrát týdně“ a „kouřím denně nebo vícekrát denně“ kategorizovány do varianty „**občas kouřím marihuanu**“.

VII. STRUČNĚ ZÁVĚREM

Závěrem si společnost AUGUR Consulting s.r.o. dovoluje stručně shrnout vybrané poznatky identifikované při realizaci této analýzy vypracované pro ORP Pohořelice, která je součástí projektu „Analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji“.

VII.1. Demografické ukazatele a agregace

Ve správním obvodu ORP Pohořelice bylo ke dni 31. 12. 2017 přihlášeno k trvalému pobytu[51] celkem 14 211 obyvatel, z toho bylo 7084 mužů a 7127 žen[52]. V období let 2014–2017 lze identifikovat průběžný nárůst počtu obyvatel.

Ve věku 0–14 let bylo v ORP Pohořelice v roce 2017 evidováno celkem 2331 obyvatel, ve věku 15–64 let bylo evidováno 9470 obyvatel a ve věku 65 a více let bylo evidováno celkem 2410 obyvatel. Ve věkové kohortě dětí do 14 let i u obyvatel starších 65 let dochází meziročně k nárůstu počtu obyvatel.

Důležitým ukazatelem je **index ekonomického zatížení**, který vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku, tedy je jedním z indexů, které charakterizují proces demografického stárnutí. Nejvyšší ukazatel ekonomického zatížení byl zjištěn v ORP Veselí nad Moravou, ORP Blansko a ORP Tišnov.

Průměrný věk obyvatel vykazuje mírně progresivní tendenci.

V roce 2017 došlo k přírůstku živě narozených o 178 osob, což je o 36 osob více než v roce 2010. Zemřelých bylo za rok 2017 celkem 158 osob, tedy o 50 osob více než v roce 2010.

Index stáří (počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let) se v ORP Pohořelice v letech 2010 až 2017 zvýšil, a to o 3,5 osob na 100 dětí.

Celkový počet vyplacených dávek v hmotné nouzi v ORP Pohořelice od roku 2015 výrazně klesá. V roce 2015 se jednalo o celkový počet 1524 vyplacených dávek o celkovém objemu 5 940 911 Kč, v roce 2016 se počet vyplacených dávek snížil na 1333 a celkový objem na 5 144 190 Kč. V roce 2017 se tento počet opět snížil na 961 vyplacených dávek a objem na 3 597 235 Kč.

Podíváme-li se na celkovou výši vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí, v roce 2015 se jednalo o celkovou alokaci 4 573 000 Kč a počet vyplacených příspěvků činil 1121. V roce 2016 se pak jednalo o celkový objem 3 626 000 Kč a počet vyplacených příspěvků byl 919. V roce 2017 se jednalo o celkový objem vyplacených prostředků 2 542 000 Kč a počet vyplacených příspěvků byl 685.

U ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ najdeme mezi jednotlivými ORP v roce 2017 značné rozdíly. Nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován ve Statutárním městě Brně (627 Kč), dále v ORP

[51] Nebo k jakémukoliv platnému pobytu cizince, azylanta.
[52] Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 31. 12. 2017.

Znojmo (506 Kč) a v ORP Hodonín (379 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (83 Kč).

V roce 2015 se jednalo o celkový počet 2079 vyplacených příspěvků na bydlení a 342 vyplacených doplatků na bydlení, v roce 2016 se počet vyplacených příspěvků na bydlení snížil na 1965 příspěvků, počet vyplacených doplatků se mírně zvýšil na 363 doplatků. V roce 2017 bylo vyplaceno 1804 příspěvků na bydlení a 261 doplatků na bydlení.

Jako další relevantní ukazatel lze vnímat „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“. V porovnání dat za rok 2017 najdeme mezi jednotlivými ORP značné rozdíly. Nejvíce finančních prostředků bylo vyplaceno na 1 obyvatele formou příspěvku na bydlení (v Kč) ve Statutárním městě Brně (1 519 Kč), dále v ORP Znojmo (655 Kč) a v ORP Hodonín (641 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (265 Kč).

V rámci ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ najdeme mezi jednotlivými ORP v roce 2017 rozdíly. Nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován ve Statutárním městě Brně (324 Kč), dále v ORP Znojmo (201 Kč) a v ORP Hodonín (167 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (32 Kč).

Celkový počet vyplacených příspěvků mimořádné okamžité pomoci od roku 2015 klesá. V roce 2015 se jednalo o celkový počet 61 vyplacených příspěvků. V roce 2016 se počet vyplacených příspěvků snížil na 51 a v roce 2017 se jednalo pouze o 15 vyplacených příspěvků.

Nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na mimořádnou okamžitou pomoc (v Kč) v přepočtu na 100 obyvatel byl evidován za rok 2017 v Statutárním městě Brně (1 523 Kč), dále v ORP Hodonín (1 513 Kč) a v ORP Rosice (907 Kč). Nejnižší podíl v roce 2017 byl naopak zjištěn v ORP Hustopeče (113 Kč).

Úměrně klesající trend vyplacených dávek v hmotné nouzi, stejně jako klesající počet uchazečů o práci v ORP Pohořelice, vyjadřuje vzájemnou provázanost s celorepublikovým vývojem, který dokumentuje klesající chudobu v České republice. Vzhledem k dobrému růstu české ekonomiky a s ním spojené vysoké zaměstnanosti i k růstu výdělků loni výrazně klesly výdaje na dávky v hmotné nouzi, stejně jako počet lidí, kteří tuto podporu pobírají. Výdaje jsou tak nejnižší za posledních šest let[53]. Výše uvedený trend snižování míry nezaměstnanosti platí také pro ORP Pohořelice.

Dalším důležitým sledovaným ukazatelem je **počet uchazečů o práci v daném ORP**. Pokud tento počet vztáhneme k počtu obyvatel v daném ORP, dostaneme index počtu uchazečů o práci v jednotlivých ORP. Ten uvádí, kolik uchazečů o práci připadá na 1 000 obyvatel ORP. Nejvyšší podíl počtu uchazečů o práci na počet obyvatel za rok 2017 byl zjištěn v ORP Znojmo (46,7 osob), dále v ORP Hodonín (45,8 osob) a v ORP Veselí nad Moravou. Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Šlapanice (15,7 osob).

Nejvyšší podíl počtu uchazečů o práci registrovaných více než 12 měsíců na 1 000 obyvatel byl evidován v roce 2017 v ORP Hodonín (16,1 osob), dále ve Statutárním městě Brně (15,2

[53] Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2018.

osob) a v ORP Veselí nad Moravou (14,9 osob). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Šlapanice (3,8 osob).

Celkový počet vyplacených příspěvků na péči u osob do 18 let v období let 2015–2017 kolísá u I. a II. stupně závislosti na péči jiné osoby. U III. stupně závislosti na péči jiné osoby se počet příjemců snižuje. Pouze u nejvyššího stupně závislosti na péči jiné osoby (IV. stupeň) se počet příjemců v ORP Pohořelice zvyšuje.

Zatím co celkový počet vyplacených příspěvků na péči u osob 18 let a více v I. a III. stupni závislosti na péči jiné osoby v ORP Pohořelice kolísá, u II. a IV. stupně závislosti na péči jiné osoby se v období let 2015–2017 počet příjemců zvyšuje.

U agregovaného ukazatele „objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele“ jsou mezi jednotlivými ORP v roce 2017 rozdíly. Nejvyšší objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) v přepočtu na 1 obyvatele byl evidován v ORP Kyjov (3 448 Kč), dále v ORP Veselí nad Moravou (3 211 Kč) a v ORP Hodonín (2 951 Kč). Nejnižší podíl byl naopak zjištěn v ORP Kuřim (1 860 Kč).

VII.2. Artikulované potřeby v sociální oblasti – průzkum mezi běžnou populací obyvatel JMK – vybrané výsledky za okresy

Jednou z cílových skupin, která byla v rámci Analýzy potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji empiricky sledována, byla běžná populace[54].

Jak vyplývá z analýzy výsledků, v případě, že by se respondenti z okresu Brno-venkov ocitli v situaci, ve které by potřebovali pomoc, nejčastěji by informace o možnostech pomoci hledali u své rodiny (53,75 %), na městském nebo obecním úřadě v místě bydliště (21,25 %) a na internetu (14,38 %).

Z analýzy vyplývá, že v případě stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí či ztráty bydlení by se o své blízké byla ochotna postarat a má na to dostatečné možnosti více než čtvrtina dotázaných (26,92 %) z okresu Brno-venkov. Téměř polovina respondentů (49,36 %) z okresu Brno-venkov uvedla, že by se o své blízké chtěla postarat, ale bohužel nedisponuje dostatečnými možnostmi. Hlavní bariérou je nedostatek času, finanční zátěž, jejich vlastní zdravotní stav apod.

V případě, že by byl rodinný příslušník nemocný či zdravotně postižený, více než dvě třetiny respondentů (68,67 %) z okresu Brno-venkov uvedly, že by chtěly, aby pracovník některé služby docházel pomáhat k nim domů. Jedna pětina dotázaných (20,67 %) z okresu Brno-venkov uvedla, že by se chtěla o dotyčného postarat sama.

Jak vyplývá z analýzy výsledků, téměř polovina respondentů z okresu Brno-venkov (45 %) uvedla, že chce trávit své stáří doma, výhradně s pomocí své rodiny.

[54] Jednalo se o respondenty, kteří neměli doposud žádnou zkušenost se sociálními službami, ale také např. o osoby pečující o osobu závislou na péči jiné osoby nebo uživatele sociálních služeb.

VII.3. Institucionálně deklarovaná potřebnost z pohledu ORP Pohořelice

ORP Vyškov, ORP Boskovice a ORP Pohořelice nespecifikovaly nezajištěné potřeby u jednotlivých cílových skupin.

VII.4. Financování sociálních služeb ze strany obcí III. typu

Z výsledků analýzy vyplynulo, že nejvyšší výdaje na sociální služby v přepočtu na jednoho obyvatele v roce 2017 poskytlo Statutární město Brno (1 365 Kč na 1 obyvatele), nejnižší výdaje pak měly Šlapanice (10 Kč na 1 obyvatele). Pohořelice vydalo na poskytování sociálních služeb částku 75 Kč na 1 obyvatele.

Pokud vztáhneme výdaje na poskytování sociálních služeb k celkovým rozpočtům obcí III. typu[55], pak nejvyšší podíl výdajů na poskytování sociálních služeb v roce 2017 k celkovému rozpočtu obce III. typu vykazuje město Břeclav (8,24 %), nejnižší pak obec Šlapanice (0,32 %). Obec III. typu **Pohořelice** vynaložila v roce 2017 na poskytování sociálních služeb 0,81 % svého rozpočtu.

[55] Výše rozpočtů jednotlivých obcí III. typu byla identifikována samostatnou položkou v dotazníku, který vyplňovali kompetentní zástupci těchto obcí III. typu.

VIII. PŘÍLOHY

VIII.1. Mapa okresu Brno-venkov

IX. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Základní demografické údaje v letech 2013–2017 – ORP Pohořelice. 11
Tabulka č. 2: Základní demografické údaje v letech 2010 a 2017 – ORP Pohořelice. 11
Tabulka č. 3: Údaje o počtu vyplacených příspěvků a o počtu uchazečů o práci v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice. 17
Tabulka č. 4: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči dle stupně v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice. 21
Tabulka č. 5: Údaje o důchodcích v okresech v letech 2015–2017 – okres Brno-venkov. 23
Tabulka č. 6: V případě, že byste se ocitl(a) Vy nebo někdo z Vašich blízkých v situaci, ve které byste potřebovali pomoc, kde byste v současnosti hledali informace o možnostech pomoci? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.* 26
Tabulka č. 7: Byl(a) byste ochoten/ochotna a schopen/schopna postarat se o své blízké, pokud budou potřebovat pomoc z důvodu stáří, špatného zdravotního stavu, nedostatku financí, ztráty bydlení apod.? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.* 27
Tabulka č. 8: V případě, že Váš rodinný příslušník bude nemocný či zdravotně postižený, jaký druh pomoci byste pro něj chtěl(a)? *Výsledky podle jednotlivých okresů Jihomoravského kraje.* 28
Tabulka č. 9: Kdybyste si mohl(a) vybrat, kde byste chtěl(a) trávit pokojné stáří? 29

X. SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Počet obyvatel v letech 2014–2017 – ORP Pohořelice. 9
Graf č. 2: Počet obyvatel ve věku 0–14 a ve věku 65 a více let v letech 2014–2017 – ORP Pohořelice. 10
Graf č. 3: Ukazatel ekonomického zatížení – ORP Pohořelice. 10
Graf č. 4: Údaje o počtu vyplacených dávek v hmotné nouzi a celkovém objemu vyplacených dávek v hmotné nouzi (v Kč) v letech 2015–2017. 12
Graf č. 5: Údaje o počtu vyplacených příspěvků na živobytí a celkovém objemu vyplacených příspěvků na živobytí (v Kč) v letech 2015–2017. 12
Graf č. 6: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na živobytí (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP. 13
Graf č. 7: Údaje o počtu vyplacených příspěvků na bydlení a počtu vyplacených doplatků na bydlení v letech 2015–2017. 14
Graf č. 8: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na bydlení (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP. 14
Graf č. 9: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na doplatek na bydlení (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP. 15
Graf č. 10: Údaje o počtu vyplacené mimořádné okamžité pomoci v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice. 16
Graf č. 11: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na mimořádnou okamžitou pomoc (v Kč) na 100 obyvatel daného ORP. 16
Graf č. 12: Počet uchazečů o práci a z toho osoby registrované na úřadu práce déle než 12 měsíců v letech 2015–2017 – ORP Pohořelice. 17
Graf č. 13: Index počtu uchazečů o práci v jednotlivých ORP. 18
Graf č. 14: Index počtu uchazečů o práci registrovaných na ÚP déle než 12 měsíců v jednotlivých ORP (rok 2017). 19
Graf č. 15: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči do 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti – ORP Pohořelice. 20
Graf č. 16: Celkový počet vyplacených příspěvků na péči od 18 let ve vztahu k jednotlivým stupňům závislosti – ORP Pohořelice. 20
Graf č. 17: Celkový objem vyplacených finančních prostředků na příspěvek na péči (v Kč) na 1 obyvatele daného ORP v roce 2017. 22
Graf č. 18: Výdaje obcí III. typu na poskytování sociálních služeb v roce 2017 v přepočtu na jednoho obyvatele (v Kč). 32
Graf č. 19: Podíl výdajů obcí III. typu na poskytování sociálních služeb v roce 2017 k celkovým rozpočtům těchto obcí (v %). 33
Graf č. 20: Poměr financí vynaložených obcemi III. typu na poskytování sociálních služeb poskytovaných příspěvkovou organizací (PO) a nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v roce 2017 (v %). 34
Graf č. 21: V případě, že byste se ocitl/a Vy nebo někdo z Vašich blízkých v situaci, ve které byste potřebovali pomoc, kde byste hledali informace o možnostech pomoci? 35
Graf č. 22: Preference investic do jednotlivých oblastí života z pohledu respondentů. 36
Graf č. 23: Schází Vám v Pohořelicích a okolí nějaký druh poradenství pro občany? 37
Graf č. 24: Jaký konkrétní druh poradenství pro občany Vám v Pohořelicích a okolí schází? 37
Graf č. 25: V případě, že byste měl(a) zájem využít sociální službu, která by nebyla dostupná v rámci Vaší obce / ORP, jste ochoten(a) za službou dojíždět? 38
Graf č. 26: V případě, že byste měl(a) zájem o využití nějaké sociální služby, jste ochoten (ochotna) ji platit? 38
Graf č. 27: Podporujete projekt Komunitní centrum města Pohořelice? 39
Graf č. 28: Která z plánovaných aktivit Komunitního centra je pro Vás osobně nebo pro Vaše blízké důležitá? 40
Graf č. 29: Využíváte Vy osobně nebo osoba blízká v současné době některou sociální službu působící v ORP Pohořelice? 40
Graf č. 30: Napadá Vás ve vašem okolí rodina, která by podle Vás měla zvážit využití sociálně-aktivizační služby? 41
Graf č. 31: Jak často piješ alkohol? (Děti 11-14 let včetně). 42

Graf č. 32: Jak často piješ alkohol? (Mládež 15-26 let včetně). 42
Graf č. 33: Osobní zkušenost s fyzickým či psychickým omezováním či týráním. 43
Graf č. 34: O jaký druh šikany se jednalo? 43
Graf č. 35: Stala se tato situace v minulosti nebo stále trvá? 43
Graf č. 36: Co jsi v takové situaci dělal/a? 44
Graf č. 37: Kouříš cigarety? (Děti 11-14 let). 44
Graf č. 38: Kouříš cigarety? (Mládež 15-26 let). 45
Graf č. 39: Kouříš marihuanu? (Děti 11-14 let). 45
Graf č. 40: Kouříš marihuanu? (Mládež 15-26 let). 46
Graf č. 41: Zkusil/a jsi někdy jiné drogy (např. extázi, pervitin, heroin atd.)? (Děti 11-14 let). 46
Graf č. 42: Zkusil/a jsi někdy jiné drogy (např. extázi, pervitin, heroin atd.)? (Mládež 15-26 let). 46